

SLUŽBENE NOVINE BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE GORAŽDE

Godina XIII–Broj 2	28.januar/siječanj 2010. GORAŽDE	Akontacija za I kvartal 2010.godine uključujući i pretplatu za “Službene novine BPK-a Goražde”– 40 KM
--------------------	-------------------------------------	---

155

Na temelju članka 33.a Ustava Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj:8/98, 10/00 i 5/03), **d o n o s i m:**

U K A Z O PROGLAŠENJU ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU

Prolašava se Zakon o visokom obrazovanju, koji je Skupština Bosansko-podrinjskog kantona Goražde donijela na 32. redovitoj sjednici, održanoj 26. siječnja 2010. godine.

Broj:02-02-39/10
26. siječnja 2010.godine
G o r a ž d e

P R E M I J E R
Nazif Uruči, v.r.

156

Na temelju Poglavlja IV Odjeljak

A članka 23. (b) Ustava Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj:8/98, 10/00, 5/03), članka 63. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj:59/07) i članka 106. Poslovnika Skupštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj:10/08), Skupština Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na 32. redovitoj sjednici, održanoj 26. siječnja 2010.godine, **d o n o s i:**

Z A K O N O VISOKOM OBRAZOVANJU

DIO PRVI - UVODNE ODREDBE

Članak 1. (Predmet zakona)

Ovim Zakonom uređuje se oba-

vljanje djelatnosti visokog obrazovanja; opća pitanja u svezi sa utemeljenjem, organizacijom, financiranjem, upravljanjem i rukovođenjem visokoškolskim ustanovama; djelatnost i uvjeti za obavljanje djelatnosti u oblasti visokog obrazovanja; prava i obveze nadležnih tijela u oblasti visokog obrazovanja; način osiguranja kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja; organizacija studija, prava i obveze studenata, uvjeti za sticanje diploma i drugih javnih isprava; statusna pitanja akademskog osoblja, kao i znanstveni i umjetnički razvitak i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Kanton).

Članak 2.
(Djelatnost visokog obrazovanja)

Djelatnost visokog obrazovanja je od posebnog društvenog interesa za Kanton i dio je međunarodnog, a posebno evropskog obrazovnog, znanstvenog, odnosno umjetničkog prostora.

POGLAVLJE I. CILJEVI I PRINCIPI VISOKOG OBRAZOVANJA

A. Temeljni ciljevi i principi

Članak 3.
(Temeljni ciljevi visokog obrazovanja)

Temeljni ciljevi visokog obrazovanja su:

- a) ustanovljavati, razvijati, štiti i prenositi znanje i sposobnosti putem nastave znanstvenoistraživačkog rada i time doprinosti razvoju sposobnosti pojedinca i društva;

- b) pružiti mogućnost građanima da, sukladno propisima, pod jednakim uvjetima uživaju korist visokog obrazovanja cijeli život;
- c) razvitak znanosti i unapređivanje umjetničkog stvaralaštva.

Članak 4.
(Strategija programa razvoja)

- (1) Razvitak djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona utvrđuje se Strategijom razvoja visokog obrazovanja, koju donosi Skupština Bosansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Skupština Kantona), na prijedlog Vlade Bosansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Vlada Kantona).
- (2) Strategijom razvoja visokog obrazovanja utvrđuju se strateški interesi i potrebe Kantona u oblasti visokog obrazovanja, mjere za osiguranje razvoja i unapređenja kvaliteta visokog obrazovanja, financiranje, kao i druga pitanja od značaja za razvitak visokoškolske djelatnosti na području Kantona.

Članak 5.
(Principi visokog obrazovanja)

Djelatnost visokog obrazovanja se temelji na sljedećim principima:

- a) akademskim slobodama, akademskoj samoupravi i autonomiji visokoškolske ustanove;
- b) jedinstvu nastave i znanstvenoistraživačkog, odnosno umjetničkog rada;
- c) otvorenosti visokoškolske ustanove prema javnosti, građanima i lokalnoj zajednici;

- d) uvažavanju evropskih humanističkih i demokratskih vrijednosti, te usklađivanju s evropskim sustavom visokog obrazovanja;
- e) poštivanju ljudskih prava i građanskih sloboda, uključujući zabranu svih oblika diskriminacije;
- f) interakciji sa društvenom zajednicom i obvezi visokoškolske ustanove da razvija društvenu odgovornost studenata i drugih članova akademske zajednice;
- g) učešću studenata u upravljanju i odlučivanju, posebno u svezi sa pitanjima koja su od značaja za kvalitet nastave;
- h) ravnopravnosti visokoškolskih ustanova bez obzira na oblik vlasništva, odnosno na to tko je utemeljitelj;
- i) afirmaciji konkurencije obrazovnih i istraživačkih usluga radi povećanja kvaliteta i efikasnosti visokoškolskog sustava;
- j) osiguravanju kvaliteta i efikasnosti studiranja;
- k) konceptu cjeloživotnog obrazovanja.

B. Akademske slobode

Članak 6. (Akademske slobode)

- (1) Akademske slobode su:
 - a) sloboda visokoškolskih ustanova u nastavnom i znanstvenoistraživačkom radu i umjetničkom stvaralaštvu u okviru svojih licenci, bez miješanja tijela javne vlasti, uključujući slobodu objavljivanja i javnog predstavljanja znanstvenih rezultata i umjetničkih

- dostignuća;
 - b) sloboda međusobne suradnje i udruživanja, sukladno važećim propisima.
- (2) Akademska sloboda na visokoškolskoj ustanovi je sloboda svakog nastavnika, suradnika i studenta da obavlja svoju akademsku aktivnost sukladno ustavi i zakonu.

Članak 7. (Autonomija)

Visokoškolske ustanove imaju pravo:

- a) urediti svoje strukture i aktivnosti vlastitim pravilima sukladno zakonu i statutu;
- b) izabrati nastavno, suradničko i drugo osoblje čiji je angažman povezan sa djelatnošću visokog obrazovanja;
- c) odlučiti o kriterijumima za upis i prijem studenata, kao i odrediti nastavne metode i provjere znanja studenata;
- d) samostalno razvijati i primijenjivati nastavne planove i programe te istraživačke projekte;
- e) sukladno nastavnom programu i standardima izabrati predmete koji će se predavati;
- f) na univerzitetima dodijeljivati znanstveno-nastavna i suradnička zvanja;
- g) samostalno urediti rad visokoškolske ustanove u okviru postojeće unutarnje organizacije, sukladno zakonu;
- h) zapošljavati osoblje sukladno zakonu.

Članak 8.
(Nepovredivost akademskog prostora)

- (1) Prostor visokoškolske ustanove je nepovrediv i u njega ne mogu ulaziti pripadnici policije i drugih tijela za gonjenje i sprečavanje krivičnih djela bez dozvole rektora, direktora visoke škole ili osobe koja su oni ovlastili.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovog članka, s ciljem sprečavanja krivičnog djela ili zaustavljanja izvršenja krivičnog djela, mogu se preduzimati neophodne mjere, s tim da se o preduzetim radnjama odmah obavijesti uprava visokoškolske ustanove.

Članak 9.
(Jezik studija)

Visokoškolska ustanova organizira i izvodi studije na službenim jezicima konstitutivnih naroda u BiH, a pojedine dijelove studija, kao i izradu i odbranu diplomskog i magistarskog rada i doktorske disertacije, može organizirati i izvoditi na stranom jeziku, sukladno statutu.

C. Pravo na visoko obrazovanje

Članak 10.
(Pravo na visoko obrazovanje)

- (1) Pravo na visoko obrazovanje imaju sve osobe koje ispunjavaju uvjete stručne spreme propisane Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj:59/07), (u daljem tekstu: Okvirni zakon), bez obzira na rasu, boju kože, spol, seksualnu orijen-

taciju, etničko, nacionalno ili socijalno porijeklo, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, vezu s nekom nacionalnom zajednicom, status stečen rođenjem, fizički ili drugi nedostatak, imovinsko stanje, rođenje, starosnu dob ili neki drugi status.

- (2) Ustanova će osigurati pristup studiju stranim državljanima i osobama bez državljanstva sukladno utvrđenim načelima u evropskom području visokog obrazovanja, osiguravajući studij pod istim uvjetima kao i državljanima Bosne i Hercegovine, afirmirajući mobilnost studenata i nastavnika.

**POGLAVLJE II. VISOKOŠKOLSKE
USTANOVE**

Članak 11.
(Univerzitet i visoka škola)

- (1) Djelatnost visokog obrazovanja obavljaju univerziteti i visoke škole.
- (2) Univerzitet je visokoškolska ustanova koja se bavi nastavnim, znanstvenim i istraživačkim radom, koja nudi akademske stupnjeve sva tri ciklusa, sa ciljevima koji uključuju unapređenje znanja, misli i školstva u Bosni i Hercegovini i Kantonu; obrazovni, kulturni, društveni i ekonomski razvitak Bosne i Hercegovine; promociju demokratskog građanskog društva i postizanje najviših standarda nastave i istraživačkog rada i koja realizira najmanje pet različitih studijskih programa iz najmanje tri znanstvene oblasti - prirodne znanosti, tehničke znanosti, društvene znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke i humanističke znanosti.

- (3) Iznimno od stavka (1) ovog članka, univerzitet u polju umjetnosti može se utemeljiti ako ima sve tri razine studija iz najmanje tri oblasti umjetnosti.
- (4) Visoka škola je visokoškolska ustanova koja je akreditirana za davanje diploma i stupnja prvog ciklusa, sa ciljevima koji uključuju pripremu i obuku pojedinaca za stručni, ekonomski i kulturni razvitak Bosne i Hercegovine i Kantona, kao i promociju demokratskog građanskog društva, te postizanje visokih standarda nastave i učenja i, koja realizira najmanje jedan studijski program iz jedne znanstvene oblasti i ispunjava druge uvjete sukladno zakonu.
- (5) Visokoškolska ustanova može organizirati smještaj i ishranu studenata sukladno zakonu i utemeljiteljskom aktu.

Članak 12. (Javnost rada)

- (1) Rad visokoškolske ustanove je javan.
- (2) Na visokoškolskoj ustanovi nije dozvoljeno političko ili stranačko organiziranje niti djelovanje.

Članak 13. (Imovina visokoškolske ustanove)

- (1) Visokoškolska ustanova stiče imovinu, upravlja njome i koristi je sukladno zakonom.
- (2) Imovina visokoškolske ustanove osigurana od utemeljitelja za utemeljenje i rad visokoškolske ustanove imovina je utemeljitelja, ako aktom o utemeljenju ustanove nije drugačije određeno.
- (3) Visokoškolska ustanova ne može raspolagati nepokretnostima u državnoj svojini bez prethodno pribavljene

ne suglasnosti Skupštine Kantona.

- (4) Sredstva za rad visokoškolske ustanove mogu se koristiti samo za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.
- (5) Imovina visokoškolske ustanove stečena poklonom i zavještanjem je vlasništvo visokoškolske ustanove koja je tu imovinu stekla.
- (6) Visokoškolska ustanova samostalno upravlja fondacijama, odnosno fondovima i zadužbinama koji su joj povjereni, sukladno zakonu.
- (7) Imovina visokoškolske ustanove ne može biti iskorištena u cilju promjene statusa visokoškolske ustanove ili uzurpacije prava utemeljitelja od strane drugih subjekata ili same visokoškolske ustanove.
- (8) Imovinske interese javne visokoškolske ustanove u postupcima pred sudom ili drugim nadležnim organom zastupa Kantonalno pravobranilaštvo.

Članak 14. (Primjena drugih zakona)

Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuje se Okvirni zakon, Zakon o ustanovama („Službeni list RBiH“, broj: 6/92, 8/93 i 13/94), kao i drugi propisi koji uređuju ovu oblast.

DIO DRUGI - UTEMELJENJE I PRESTANAK RADA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

POGLAVLJE I. UTEMELJENJE

A. Utemeljenje visokoškolske ustanove

Članak 15. (Status visokoškolske ustanove)

- (1) Univerzitet i visoka škola utemeljuju se kao ustanove.

- (2) Javne visokoškolske ustanove obavljaju svoju djelatnost kao javnu službu.
- (3) Visokoškolska ustanova ima status pravne osobe.

Članak 16.
(Utemeljitelji visokoškolske ustanove)

- (1) Visokoškolsku ustanovu može utemeljiti domaća ili strana pravna ili fizička osoba.
- (2) Visokoškolsku ustanovu mogu utemeljiti dva ili više utemeljitelja, u kom slučaju se njihova međusobna prava, obveze i odgovornosti utvrđuju ugovorom.
- (3) Visokoškolske ustanove mogu biti javne i privatne.
- (4) Visokoškolsku ustanovu kao javnu ustanovu može utemeljiti Skupština Kantona, samostalno ili zajedno sa drugim fizičkim ili pravnim osobama, na prijedlog Vlade Kantona.

B. Elaborat o utemeljenju

Članak 17.
(Elaborat o utemeljenju visokoškolske ustanove)

- (1) Utemeljitelj visokoškolske ustanove, odnosno Vlada Kantona za javnu ustanovu, formira ekspertsko povjerenstvo koje broji najmanje pet članova, čiji je zadatak da pripremi elaborat o opravdanosti utemeljenja visokoškolske ustanove.
- (2) Članovi ekspertske povjerenstva su univerzitetski nastavnici iz znanstvene i stručne oblasti za koju se utemeljuje visokoškolska ustanova i predstavnik Ministarstva.
- (3) Elaborat iz stavka (1) ovog članka

sadrži dokaze o opravdanosti utemeljenja visokoškolske ustanove, kao i dokaze da su ispunjeni propisani uvjeti za utemeljenje i rad visokoškolske ustanove.

- (4) Elaborat se podnosi Ministarstvu za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo), sa zahtjevom za donošenje rješenja o ispunjenosti uvjeta za početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.
- (5) Zahtjev za donošenje rješenja iz stavka (4) ovog članka podnosi se najkasnije šest mjeseci prije početka akademske godine.

Članak 18.
(Povjerenstvo matičara)

- (1) Utemeljitelj visokoškolske ustanove, odnosno Vlada Kantona za javnu ustanovu, prije donošenja akta o utemeljenju usvaja elaborat.
- (2) Utemeljitelj visokoškolske ustanove, odnosno Vlada Kantona nakon usvajanja elaborata, imenuje povjerenstvo matičara i utvrđuje rok za podnošenje izvješća.
- (3) Povjerenstvo matičara:
 - a) donosi nastavne planove i nastavne programe;
 - b) donosi opći akt o pravilima studija;
 - c) objavljuje natječaj i vrši izbor nastavnika i suradnika za užu znanstvenu, odnosno umjetničku oblast ili za nastavne predmete prve i druge godine studija, od kojih najmanje jednu polovinu u radnom odnosu sa punim radnim vremenom, sukladno odredbama

- ovog Zakona;
- d) predlaže broj studenata za upis u prvu godinu studija.
- (4) Bliži propis o sastavu i radu povjerenstva matičara donosi ministar Ministarstva (u daljem tekstu: ministar).

Članak 19.
(Akt o utemeljenju visokoškolske ustanove)

- (1) Kada utemeljitelj pozitivno ocijeni izvješće povjerenstva matičara, donosi akt o utemeljenju visokoškolske ustanove.
- (2) Aktom o utemeljenju visokoškolske ustanove utvrđuje se:
- a) naziv utemeljitelja;
 - b) naziv i sjedište visokoškolske ustanove;
 - c) djelatnost visokoškolske ustanove;
 - d) iznos i sredstva za utemeljenje i početak rada i način njihovog obezbjeđivanja;
 - e) izvori i način obezbjeđivanja sredstava za rad visokoškolske ustanove;
 - f) međusobna prava i obveze između utemeljitelja i visokoškolske ustanove;
 - g) način raspolaganja viškom prihoda nad rashodima i način na koji se pokriva višak rashoda nad приходima;
 - h) prava, obveze i odgovornost visokoškolske ustanove u pravnom prometu;
 - i) osoba koja će do imenovanja tijela rukovođenja predstavljati i zastupati visokoškolsku ustanovu i njena ovlaštenja i odgovornosti;

- j) rok za donošenje statuta visokoškolske ustanove, imenovanje tijela upravljanja i rukovođenja visokoškolske ustanove;
- k) druga pitanja od značaja za rad visokoškolske ustanove.

Članak 20.
(Rješenje o ispunjavanju uvjeta za utemeljenje i početak rada)

- (1) Ministarstvo formira povjerenstvo koje ispituje uvjete za početak rada i obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja.
- (2) Povjerenstvo broji pet članova i čine ga univerzitetski nastavnici i najmanje jedan predstavnik utemeljitelja.
- (3) Na temelju pozitivne ocjene povjerenstva, Ministarstvo donosi rješenje o ispunjavanju uvjeta za utemeljenje i početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.
- (4) Rješenje iz stavka (3) ovog članka je upravni akt protiv koga nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

C. Standardi i kriterijumi

Članak 21.
(Standardi i kriterijumi)

- (1) Visokoškolska ustanova može početi sa radom i obavljanjem djelatnosti ako ispunjava kriterijume i standarde za utemeljenje visokoškolske ustanove, te za prestrukturiranje studijskih programa, koje donosi Ministarstvo, sukladno zakonu.
- (2) Visokoškolska ustanova ispunjava kadrovske uvjete ako ima u radnom odnosu najmanje jednu polovinu od ukupnog broja nastavnika potrebnih

za izvođenje nastave na obveznim nastavnim predmetima za sve cikluse koje organizira utvrđenim nastavnim planom, osim na akademiji umjetnosti.

- (3) Iznimno, za studij medicinske grupe nauka, broj angažiranih uposlenika iz zdravstvene institucije u nastavnom procesu u visokoškolskoj ustanovi ulazi u broj nastavnika iz stavka (2), a što se regulira posebnim ugovorom između visokoškolske ustanove i zdravstvene institucije.

Članak 22.
(Dozvola za rad)

- (1) Nakon donošenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za utemeljenje i početak rada, obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, kao i akta o utemeljenju, na zahtjev visokoškolske ustanove, Ministarstvo izdaje dozvolu za rad - licencu.
- (2) Visokoškolska ustanova se smatra utemeljenom upisom u sudski registar, čime stiče status pravne osobe.

Članak 23.
(Visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan Kantona)

- (1) Visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan Kantona ili u drugoj državi može organizirati studij na području Kantona, uz prethodnu suglasnost utemeljitelja.
- (2) Na temelju suglasnosti iz prethodnog stavka, Ministarstvo utvrđuje da li su ispunjeni uvjeti iz članka 21. ovog zakona.

Članak 24.
(Periodično utvrđivanje uvjeta za rad)

- (1) Ministarstvo najmanje jedanput u

pet godina utvrđuje da li visokoškolska ustanova ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.

- (2) Ako Ministarstvo utvrdi da visokoškolska ustanova, odnosno studijski odsjek visokoškolske ustanove, ne ispunjava uvjete, utvrdit će rok za otklanjanje nedostataka koji ne može biti manji od jedne godine.
- (3) U roku iz stavka (2) ovog članka ne može se vršiti upis studenata u prvu godinu studija u visokoškolskoj ustanovi, odnosno organizacijskoj jedinici koja ne ispunjava uvjete iz ovog Zakona.
- (4) Ukoliko se u određenom roku nedostaci ne otklone, visokoškolskoj ustanovi ili njenom organizacijskom dijelu koji ne ispunjavaju uvjete iz ovog zakona, Ministarstvo će zabraniti obavljanje djelatnosti i o tome obavijestiti utemeljitelja.
- (5) Pravosnažno rješenje o trajnoj zabrani rada Ministarstvo dostavlja utemeljitelju, nadležnom registarskom sudu i Agenciji za razvitak visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (u daljem tekstu: Agencija), radi brisanja visokoškolske ustanove iz registra.

**POGLAVLJE II. STATUSNE PROMJENE
I PRESTANAK RADA**

Članak 25.
(Statusne promjene)

- (1) Visokoškolska ustanova može, sukladno zakonu, proširiti, odnosno promijeniti djelatnost, naziv i sjedište, kao i vršiti statusne promjene: spajanje, pripajanje, podjelu i izdvajanje.
- (2) Prije donošenja odluke o statusnoj promjeni, utemeljitelj usvaja elaborat o opravdanosti statusne promjene.

- (3) Elaborat sadrži: opravdanost potrebe za statusnom promjenom, dužinu trajanja studija, okvirni nastavni plan i nastavni program, stručni naziv koji se stiče po završetku studija, ispunjavanje općih i posebnih uvjeta po standardima visokog obrazovanja i normativima, sredstva potrebna za ispunjavanje tih uvjeta i način njihovog osiguravanja.
- (4) Prijedlog elaborata utemeljitelju podnosi visokoškolska ustanova.

Članak 26.
(Prestanak rada visokoškolske ustanove)

- (1) Visokoškolska ustanova prestaje sa radom:
- a) ako više ne postoji potreba za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
 - b) ako prestanu da postoje uvjeti za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
 - c) ako je visokoškolskoj ustanovi izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti, zbog toga što ne ispunjava uvjete sukladno zakonu, a u roku određenom u izrečenoj mjeri nije ispunila te uvjete;
 - d) ako se pravosnažnom odlukom suda utvrdi ništavnost upisa u sudski registar;
 - e) ako je u nemogućnosti da ispunjava zakonom propisane obveze, a aktom o utemeljenju nije utvrđena odgovornost utemeljitelja za te obveze;
 - f) ako se pripoji drugoj visokoškolskoj ustanovi, spoji sa drugom visokoškolskom ustanovom ili podijeli na dvije ili više visokoškolskih ustanova;

- g) ako se organizira u gospodarsko društvo;
 - h) u drugim slučajevima određenim zakonom ili aktom o utemeljenju.
- (2) Akt o prestanku rada visokoškolske ustanove donosi utemeljitelj.
- (3) Aktom o prestanku rada visokoškolske ustanove utvrđuje se način zaštite prava korisnika usluga i druga pitanja od značaja za prestanak rada visokoškolske ustanove, sukladno zakonu i statutom visokoškolske ustanove.
- (4) U slučaju prestanka rada javne visokoškolske ustanove, utemeljitelj je dužan zatečenim studentima omogućiti završetak započelih studija.
- (5) Prije donošenja akta o prestanku rada javne visokoškolske ustanove iz razloga utvrđenih u alinejama a), b) i e) Vlada Kantona formira ekspertsko povjerenstvo sa zadatkom da pripremi elaborat o opravdanosti prestanka rada javne visokoškolske ustanove.

Članak 27.
(Obveze nakon prestanka rada visokoškolske ustanove)

Odgovornost utemeljitelja je da u slučaju prestanka rada visokoškolske ustanove osigura trajno čuvanje javnih isprava, arhiva i druge dokumentacije sukladno zakonu.

**DIO TREĆI - LICENCA
I AKREDITACIJA**

**POGLAVLJE I. KRITERIJUMI ZA
LICENCIRANJE**

Članak 28.
(Kriterijumi za licenciranje)

Visokoškolska ustanova može početi da radi i obavlja svoju djelatnost

nakon dobijanja licence.

**Članak 29.
(Licenca)**

- (1) Licenca je dozvola za rad koju izdaje Ministarstvo i kojom se visokoškolskoj ustanovi dozvoljava pružanje usluga visokog obrazovanja.
- (2) Licencom se utvrđuje vrsta ustanove, akreditirani studijski programi, kao i stupnjevi i diplome koje se mogu dodjeljivati.
- (3) Kriterijume iz stavka (1) ovog članka donosi Ministarstvo na temelju preporuke Agencije.

**Članak 30.
(Akreditacija)**

- (1) Akreditacija je postupak provjere organizacije rada, raspoloživih prostornih, materijalno-tehničkih i kadrovskih resursa, kvaliteta obrazovnog procesa, studijskih programa kojima raspolaže, odnosno koje pruža i dodjeljuje visokoškolska ustanova, a što ima za rezultat izdavanje rješenja o akreditaciji visokoškolske ustanove od strane Ministarstva.
- (2) U postupku akreditacije doktorskog studijskog programa utvrđuje se da li su ispunjeni uvjeti za obavljanje znanstvenoistraživačkog, odnosno umjetničkog rada, sukladno zakonu.

**POGLAVLJE II. POSTUPAK
IZDAVANJA AKREDITACIJE**

**Članak 31.
(Postupak izdavanja akreditacije)**

- (1) Zahtjev za akreditaciju visokoškolska ustanova, odnosno utemeljitelj po-

donosi Ministarstvu najmanje godinu dana prije datuma za koji se traži akreditacija.

- (2) U postupku akreditacije Ministarstvo može:
 - a) izdati uvjerenje o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa;
 - b) utvrditi nedostatke u pogledu ispunjavanja uvjeta, kvaliteta rada visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa i odrediti rok za otklanjanje navedenih nedostataka, s tim što po isteku roka odlučuje o zahtjevu;
 - c) donijeti rješenje kojim se zahtjev odbija.
- (2) Akreditacija po zahtjevu iz stavka (1) ovog članka izdaje se najduže na četiri godine, nakon čega se mora provesti ponovna akreditacija.
- (3) Ponovni zahtjev za akreditaciju može se podnijeti po isteku roka od godinu dana od donošenja rješenja kojim se zahtjev za akreditaciju odbija.

**Članak 32.
(Ovlaštenje akreditirane visokoškolske ustanove)**

- (1) Akreditirana i licencirana visokoškolska ustanova je jedina ovlaštena dodjeljivati akademske titule i zvanja i izdavati diplome navedene u rješenju o akreditaciji.
- (2) Neće se priznati akademske titule, stručna i znanstvena zvanja i diplome koje su izdale visokoškolske ustanove bez akreditacije i licence.

**Članak 33.
(Oduzimanje licence)**

- (1) Ako se na temelju inspekcijskog

nadzora utvrdi da je visokoškolska ustanova prestala ispunjavati uvjete iz licence i akreditacije, a uočeni propusti se ne mogu otkloniti bez ozbiljnih posljedica na kvalitet studija, Ministarstvo će na temelju mišljenja i preporuka Agencije, rješenjem oduzeti licencu.

- (2) Ako se uočeni nedostaci mogu otkloniti, Ministarstvo će ostaviti rok, ne duži od šest mjeseci, u kojem visokoškolska ustanova mora otkloniti uočene nedostatke.

POGLAVLJE III. SAMOVREDNOVANJE I OSIGURANJE KVALITETA

Članak 34. (Samovrednovanje i osiguranje kvaliteta)

- (1) Senat visokoškolske ustanove izrađuje i donosi dokument o politici osiguranja kvaliteta i metode samovrednovanja za sva tri studijska ciklusa.
- (2) Visokoškolske ustanove će razviti vlastite sustave osiguranja kvaliteta kako bi osigurali kvalitet i provedbu svoje obrazovne misije.
- (3) Visokoškolska ustanova sprovodi kontinuirano, po pravilu na kraju akademske godine, a najviše u intervalima od tri akademske godine, postupak samovrednovanja i ocjene kvaliteta svojih studijskih programa, nastave i uvjeta rada.
- (4) Postupak iz stavka (3) ovog članka visokoškolska ustanova, odnosno njene organizacijske jedinice, sprovode sukladno statutu, odnosno općim aktom visokoškolske ustanove i metodama samovrednovanja koje utvrđuje senat.

- (5) Izvješće o samovrednovanju i ocjeni kvaliteta objavljuje se tako da bude dostupno akademskom osoblju i studentima u toj visokoškolskoj ustanovi.
- (6) Na zahtjev Ministarstva, odnosno Agencije, visokoškolska ustanova dostavlja informaciju o postupku i rezultatima samovrednovanja i ocjene kvaliteta, kao i druge podatke od značaja za osiguranje kvaliteta.

Članak 35. (Interne evaluacije)

Visokoškolska ustanova izvodi periodične interne evaluacije sukladno trajanju nastavnih ciklusa utvrđenih ovim zakonom i statutom.

Članak 36. (Uspostavljanje informacionog sustava)

Visokoškolska ustanova uspostavlja informacioni sustav kojim će se osigurati provedba mjera politike osiguranja kvaliteta i stalni pristup informacijama o:

- a) progresu studenata i uspješnosti;
- b) uposlenosti diplomiranih studenata;
- c) zadovoljstvu studenata nastavnim programima;
- d) efikasnosti nastavnog osoblja;
- e) strukturi studentske populacije;
- f) raspoloživim nastavnim resursima i njihovoj cijeni;
- g) indikatorima performansi ustanove;
- h) drugim elementima bitnim za osiguranje kvaliteta visokog obrazovanja.

Članak 37.
(Misija visokoškolske ustanove)

Visokoškolska ustanova će donijeti, publicirati i kontinuirano ažurirati misiju, odnosno izjavu o misiji, kojom će precizno i sažeto opisati visokoškolsku ustanovu, definirati njen status, identificirati postavljene ciljeve i politike, odrediti način prilagođavanja organizacijske strukture ustanove potrebama studenata i društvene zajednice, te dati naznake o načinu provedbe postavljenih ciljeva.

**DIO ČETVRTI - EVIDENCIJA,
JAVNE ISPRAVE, REGISTAR**

Članak 38.
(Matične knjige i evidencije)

- (1) Visokoškolska ustanova vodi matične knjige studenata i osoba koje su stekle visoku stručnu spremu, stručni, znanstveni, odnosno umjetnički stupanj magistra i znanstveni stupanj doktora nauka, kao i evidencije o ispitima, o uspjehu studenata na kraju školske godine, o izdatim diplomama i dodacima diplomi, kao i druge evidencije utvrđene općim aktima visokoškolske ustanove.
- (2) Matične knjige i evidencije o izdatim diplomama i dodacima diplomi čuvaju se trajno.
- (3) Bliži propis o načinu vođenja matičnih knjiga i evidencija o izdatim diplomama i dodacima diplomi donosi ministar.
- (4) Općim aktima visokoškolske ustanove uredit će se način vođenja druge evidencije.

Članak 39.
(Javne isprave)

- (1) Na temelju službene evidencije, vis-

okoškolska ustanova izdaje javne isprave.

- (2) Javne isprave u smislu stavka (1) ovog članka su: diploma o stečenom stupnju stručne spreme i zvanju, dodatak diplomi o stupnju stručne spreme, diploma o stečenom znanstvenom stupnju magistra i znanstvenom stupnju doktora nauka, dodatak diplomi o stečenom stupnju magistra i znanstvenom stupnju doktora nauka, upisnica, ispisnica, uvjerenje o diplomiranju, uvjerenje o položenim ispitima, uvjerenje o uspjehu tijekom studija i uvjerenje o učešću u pojedinim oblicima stručnog usavršavanja i permanentnog obrazovanja te druge isprave sukladno zakonu.
- (3) Bliži propis o sadržaju javnih isprava, osim diplome i dodatka diplomi, donosi ministar.

Članak 40.
(Izdavanje javne isprave)

- (1) Kada se nastava ostvaruje na stranom jeziku, javne isprave se izdaju na obrascu koji je štampan dvojezično, s tim da student može zahtijevati izdavanje javne isprave odvojeno.
- (2) Na zahtjev studenta visokoškolska ustanova izdaje javnu ispravu o savladanom dijelu studijskog programa, koja sadrži podatke o razini, prirodi i sadržaju studija, kao i o postignutim rezultatima.
- (3) Diploma se izdaje na jednom od službenih jezika države Bosne i Hercegovine i po zahtjevu na engleskom jeziku, a dodatak diplomi izdaje se na jednom od službenih jezika države Bosne i Hercegovine i na engleskom jeziku.

Članak 41.
(Ništavnost javnih isprava)

- (1) Diplomu, odnosno dodatak diplomi, Ministarstvo oglašava ništavnim ako su izdati od neovlaštene ustanove ili su potpisani od neovlaštene osobe ili imalac diplome nije ispunio sve ispitne obveze na način utvrđen zakonom i studijskim programom.
- (2) Visokoškolska ustanova oglašava ništavnom diplomu o stečenom akademskom nazivu magistra ako utvrdi da završni rad nije rezultat samostalnog rada kandidata.
- (3) Visokoškolska ustanova oglašava ništavnom diplomu o stečenom znanstvenom nazivu doktora nauka ako utvrdi da doktorska disertacija nije izvoran znanstveni, odnosno umjetnički rezultat.

Članak 42.
(Razlozi za ništavnost javnih isprava)

- (1) Javne isprave iz članka 39. ovog Zakona, izdate od strane visokoškolske ustanove koja obavlja djelatnost visokog obrazovanja na području Kantona, a nema dozvolu za rad na području Kantona izdatu sukladno ovom Zakonu, su ništavne.
- (2) Nadležna inspekcija za obrazovanje i znanost će zabraniti rad po službenoj dužnosti visokoškolskoj ustanovi koja obavlja djelatnost visokog obrazovanja na području Kantona suprotno odredbama ovog članka.

Članak 43.
(Registar)

- (1) Ministarstvo vodi evidenciju visokoškolskih ustanova (u daljem tekstu: registar).

- (2) Sadržaj i način vođenja registra propisuje ministar.

DIO PETI - STATUT
VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Članak 44.
(Statut visokoškolske ustanove)

- (1) Statut je temeljni akt kojim se uređuju pitanja značajna za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.
- (2) Statut donosi Upravni odbor visokoškolske ustanove uz prethodnu suglasnost utemeljitelja.
- (3) Izmjene i dopune statuta vrše se odlukom, na način i u postupku predviđenom za njegovo donošenje.

Članak 45.
(Sadržaj statuta)

Statut sadrži odredbe kojima se reguliraju sljedeća pitanja:

- a) organizacija visokoškolske ustanove;
- b) zastupanje i predstavljanje visokoškolske ustanove;
- c) pravila za izbor članova upravnog odbora;
- d) način organiziranja i izvođenje studija;
- e) pravila studiranja i prava studenata;
- f) izbor u nastavno-znanstvena i suradnička zvanja;
- g) način implementacije Evropskog kreditnog transfer sustava (u daljem tekstu: ECTS);
- h) kriterijume za dodjelu akademskih titula;
- i) obveze visokoškolske ustanove prema utemeljitelju;
- j) ovlaštenja visokoškolske ustanove.

- ve u pravnom prometu;
- k) organizaciju i nadležnosti organizacijskih jedinica;
 - l) statusne promjene, obrazovanje novih organizacijskih jedinica i studijskih odsjeka;
 - m) ostvarivanje prihoda, upravljanje sredstvima i imovinom;
 - n) akademska, financijska i druga ovlaštenja organizacijskih jedinica u pravnom prometu,
 - o) organizaciju znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada;
 - p) kriterijume za provođenje procesa evaluacije i objavljivanje rezultata provedene evaluacije;
 - q) broj članova senata i način njihovog biranja;
 - r) oblik i razinu učešća studenata u radu ustanove;
 - s) način izjašnjavanja i donošenja odluka po pojedinim pitanjima, kao i preciziranje odluka koje se mogu donositi tajnim glasanjem;
 - t) druga pitanja sukladno zakonu i utemeljiteljskom aktu.

DIO ŠESTI - ORGANI VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Članak 46. (Organi visokoškolske ustanove)

- (1) Organi univerziteta su: upravni odbor, senat i rektor.
- (2) Organi visoke škole su: upravni odbor, senat i direktor.
- (3) Visokoškolska ustanova može imati i druge stručne organe za vođenje poslovanja ili nadzorne organe, čije se utemeljenje, sastav i nadležnost uređuju utemeljiteljskim aktom i statutom.
- (4) Javna visokoškolska ustanova orga-

nizira posebno tijelo interne revizije.

- (5) Obveza svih tijela upravljanja, rukovođenja, nadzora i drugih tijela univerziteta je da u postupku izbora i imenovanja osiguraju odgovarajuću spolnu zastupljenost.

Članak 47. (Organi privatne visokoškolske ustanove)

Nadležnost, broj, sastav, trajanje mandata, način izbora i razrješenja kao i način rada i odlučivanja tijela privatne visokoškolske ustanove, uređuje se statutom, s tim što se mora osigurati odgovarajuće učešće predstavnika akademskog osoblja i studenata u donošenju odluka koje su od njihovog interesa.

Članak 48. (Upravni odbor)

Organ upravljanja visokoškolskom ustanovom je upravni odbor.

Članak 49. (Sastav, broj, mandat i izuzeće)

- (1) Upravni odbor visokoškolske ustanove ima sedam članova i čine ga predstavnici akademskog i neakademskog osoblja, studenata i utemeljitelja.
- (2) Upravni odbor javne visokoškolske ustanove čine četiri predstavnika iz reda utemeljitelja, dva iz reda nastavnog osoblja i jedan predstavnik studenata čija imenovanja predlaže senat, koji se biraju sukladno zakonu.
- (3) Predsjednik upravnog odbora javne visokoškolske ustanove imenuje se iz reda utemeljitelja.
- (4) Konačno imenovanje i razrješenje čl-

anova upravnog odbora vrši Vlada Bosansko-podrinjskog kantona.

- (5) Mandat članova upravnog odbora je četiri godine.
- (6) Članovima upravnog odbora javne visokoškolske ustanove pripada naknada za rad u upravnom odboru u visini koju utvrdi Vlada Kantona.
- (7) Rektor, prorektori, rukovodioci organizacijskih jedinica univerziteta i članovi senata visokoškolske ustanove ne mogu biti članovi upravnog odbora te visokoškolske ustanove.

Članak 50.

(Razrješenje člana upravnog odbora)

- (1) Utemeljitelj će razriješiti člana upravnog odbora kojeg je imenovao i prije vremena na koje je imenovan:
 - a) ako se utvrdi da je odgovoran za neuspješan ili nezakonit rad visokoškolske ustanove;
 - b) ako se utvrdi da ima osobne ili druge interese koji su u suprotnosti sa interesima visokoškolske ustanove (sukob interesa);
 - c) ako svojim radom povrijedi ugled dužnosti koju obavlja;
 - d) na njegov osobni zahtjev;
 - e) ako ne ispunjava dužnost člana upravnog odbora;
 - f) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, utemeljiteljskim aktom i statutom.
- (2) Postupak razrješenja članova upravnog odbora bliže se uređuje statutom visokoškolske ustanove.

Članak 51.

(Djelokrug upravnog odbora)

Upravni odbor obavlja poslove utvrđene zakonom, aktom o utemeljenju

i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:

- a) donosi statut visokoškolske ustanove, te donosi opći akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kao i druge opće akte sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove;
- b) donosi odluku o utemeljenju drugih pravnih osoba, sukladno zakonu i statutu, uz prethodnu suglasnost utemeljitelja;
- c) utvrđuje planove financiranja i razvoja;
- d) donosi godišnji program rada visokoškolske ustanove na prijedlog senata visokoškolske ustanove;
- e) donosi finansijski plan;
- f) usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad rektora, odnosno direktora u domenu finansijskog poslovanja;
- g) rješava pitanja odnosa sa utemeljiteljem;
- h) odlučuje o korištenju sredstava za rad sukladno statutu;
- i) odgovara utemeljitelju za rezultate rada visokoškolske ustanove;
- j) odlučuje o prigovoru uposlenika na odluke tijela visokoškolske ustanove koji su u prvom stupnju odlučivali o pravima, obvezama i odgovornostima uposlenika iz radnog odnosa;
- k) najmanje jedanput godišnje podnosi utemeljitelju izvješće o poslovanju visokoškolske ustanove;
- l) donosi konačnu odluku o izboru i razrješenju direktora studentskog centra;
- m) obavlja i druge poslove sukladno zakonu, aktu o utemeljenju i statutu.

Članak 52.
(Sastav senata)

- (1) Senat je najviše akademsko tijelo koje čine predstavnici akademskog osoblja u radnom odnosu u visokoškolskoj ustanovi, kao i predstavnici studenata.
- (2) Najmanje 15% članova senata su studenti iz svakog ciklusa koje bira studentsko predstavničko tijelo.
- (3) Senat ima predsjedatelja koji priprema sjednice i predsjedava sjednicama.
- (4) Predsjedatelj se bira iz reda članova senata, s tim da rektor i prorektori ne mogu biti imenovani za predsjedatelja.
- (5) Rad senata će biti uređen Poslovnikom o radu, koji donosi senat u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 53.
(Nadležnost senata)

- (1) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o svim akademskim pitanjima, a posebno o pitanjima nastavne, znanstvene, umjetničke i stručne djelatnosti visokoškolske ustanove.
- (2) Senat visokoškolske ustanove:
 - a) donosi etički kodeks, kojim se utvrđuju etička načela u visokom obrazovanju, objavljivanju znanstvenih rezultata, odnosu prema intelektualnoj svojini, odnosima između nastavnika i suradnika, drugih uposlenih i studenata, odnosu prema javnosti i sredstvima javnog informiranja i uopće o nastupnju visokoškolske ustanove, nastavnika, suradnika i studenata u pravnom prometu;
 - b) donosi opće akte sukladno ov-

- om zakonu i statutu visokoškolske ustanove;
- c) donosi nastavne planove i nastavne programe dodiplomskog, postdiplomskog i doktorskog studija;
 - d) bira i razrješava rektora, prorektora univerziteta, direktora visoke škole uz suglasnost utemeljitelja, s tim da su akti o izboru i razrješenju konačni;
 - e) donosi konačne odluke po prigovoru kandidata za izbor i razrješenje dekana i prodekana, kao i direktora instituta;
 - f) bira akademsko osoblje na prijedlog znanstveno-nastavnog vijeća, odnosno vijeća organizacijske jedinice;
 - g) imenuje povjerenstva u postupku stjecanja doktorata nauka;
 - h) dodjeljuje počasno zvanje „profesor emeritus“ te „počasni doktor nauka“;
 - i) daje inicijativu upravnom odboru za organiziranje i ukidanje fakulteta i drugih organizacijskih jedinica univerziteta, kao i studijskih odsjeka;
 - j) odobrava razvojne i organizacijske planove;
 - k) imenuje stalna ili privremena tijela, radne grupe, komitete, grupe za praćenje kvaliteta rada i slično;
 - l) propisuje odredbe kojima se regulira rad tijela koje imenuje senat;
 - m) utvrđuje upisnu politiku;
 - n) obavlja druge poslove sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove.
- (3) Senat ustanove odlučuje o akademskim pitanjima na prijedlog stručnih tijela organizacijskih jedinica kao i

drugih tijela ustanove i predstavničkih tijela studenata.

- (4) Broj članova, sastav, način izbora i razrješenja i način rada senata utvrđuje se statutom visokoškolske ustanove.

Članak 54.

(Rektor univerziteta i direktor visoke škole)

- (1) Univerzitetom rukovodi rektor, a visokom školom direktor visoke škole, sukladno ovom zakonu i statutu visokoškolske ustanove.
- (2) Za rektora javnog univerziteta može biti izabran nastavnik u znanstvenonastavnom zvanju redovnog profesora koji ispunjava uvjete za to zvanje na univerzitetu na kojem se prijavljuje. (3) Za direktora javne visoke škole može biti izabrana osoba koja ispunjava uvjete za nastavnika te visoke škole.

Članak 55.

(Izbor rektora, prorektora i direktora)

- (1) Rektora i prorektora javnog univerziteta i direktora javne visoke škole bira senat na temelju javnog natječaja uz suglasnost utemeljitelja, na mandat od četiri godine, i mogu biti ponovo izabrani.
- (2) Ista osoba se može imenovati na dva uzastopna mandata u istoj visokoškolskoj ustanovi.
- (3) Postupak izbora rektora javnog univerziteta i direktora javne visoke škole mora osigurati poštovanje principe zakonitosti, kvaliteta, otvorenosti i transparentnosti.
- (4) Postupak izbora i razrješenja, uvjeti i kriterijumi za izbor i razlozi razrje-

šenja rektora javnog univerziteta i direktora javne visoke škole utvrđuju se utemeljiteljskim aktom i statutom.

Članak 56.

(Djelokrug rektora univerziteta i direktora visoke škole)

- (1) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom, a naročito:
- a) zastupa i predstavlja visokoškolsku ustanovu;
 - b) organizira i rukovodi radom visokoškolske ustanove i odgovoran je za zakonitost rada visokoškolske ustanove;
 - c) predlaže opće akte i donosi pojedinačne akte sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove;
 - d) predlaže upravnom odboru i senatu mjere za unapređenje rada visokoškolske ustanove;
 - e) predlaže upravnom odboru mjere za efikasno i zakonito obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
 - f) predlaže upravnom odboru, senatu i utemeljitelju osnove planova rada i razvoja visokoškolske ustanove;
 - g) predlaže upravnom odboru unutarnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta;
 - h) izvršava odluke upravnog odbora i drugih tijela visokoškolske ustanove;
 - i) odlučuje o korištenju sredstava do iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;
 - j) odlučuje o pravima, obvezama i odgovornostima uposlenika iz radnog odnosa;

- k) podnosi upravnom odboru izvješće o izvršenju financijskog plana;
 - l) naredbodavac je za izvršenje financijskog plana;
 - m) učestvuje u radu Rektorske konferencije Bosne i Hercegovine;
 - n) obavlja i druge poslove sukladno zakonu, utemeljiteljskom aktu i statutu visokoškolske ustanove.
- (2) Rektor u radu pomažu prorektori.
- (3) Broj prorektora i nadležnost bliže se uređuju statutom visokoškolske ustanove.

Članak 57.
(Odgovornost rektora univerziteta i direktora visoke škole)

- (1) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole za svoj rad u domenu akademskih pitanja odgovara senatu, a u domenu poslovanja upravnom odboru.
- (2) Rektor, odnosno direktor jednom godišnje podnosi senatu i upravnom odboru izvješće o svom radu.

Članak 58.
(Razrješenje rektora, prorektora univerziteta i direktora visoke škole)

- (1) Rektor, prorektor i direktor visoke škole mogu biti razriješeni dužnosti i prije isteka vremena na koje su imenovani:
- a) na osobni zahtjev;
 - b) ako se utvrdi da je odgovoran za neuspješan ili nezakonit rad visokoškolske ustanove;
 - c) ako se utvrdi da ima osobne ili druge interese koji su u suprotnosti sa interesima visokoškolske

- ustanove i u drugom slučaju postojanja sukoba interesa;
 - d) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, utemeljiteljskim aktom i statutom visokoškolske ustanove.
- (2) Prijedlog za prijevremeno razrješenje rektora, prorektora i direktora visoke škole može dati utemeljitelj, odnosno Vlada Kantona za javnu visokoškolsku ustanovu, senat i upravni odbor.
- (3) Postupak razrješenja rektora, prorektora i direktora visoke škole uređuje se statutom visokoškolske ustanove sukladno ovom Zakonu.

Članak 59.
(Obustavljanje općeg i pojedinačnog akta)

Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole, dužan je da obustavi od izvršenja opći akt donesen u visokoškolskoj ustanovi koji nije u suglasnosti sa ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom i drugim propisima, kao i izvršavanje pojedinačnog akta kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici i da o tome obavijesti Ministarstvo.

Članak 60.
(Drugi organi visokoškolske ustanove)

Visokoškolska ustanova može imati i druge organe, sukladno utemeljiteljskom aktu i statutu.

DIO SEDMI - ORGANIZACIJA UNIVERZITETA

POGLAVLJE I. VRSTE I DEFINICIJE ORGANIZACIJSKIH JEDINICA

A. Vrste organizacijskih jedinica

Članak 61.

(Vrste organizacijskih jedinica)

- (1) Univerzitet ima organizacijske jedinice kao što su fakulteti, akademije, visoke škole ili znanstvenoistraživački instituti koji izvode nastavni, znanstvenoistraživački i umjetnički rad u jednom ili više obrazovnih i znanstvenih područja.
- (2) Radi komercijalizacije rezultata znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada, visokoškolska ustanova, kao i njene organizacijske jedinice, uz suglasnost visokoškolske ustanove, mogu utemeljiti svoje organizacijske jedinice, u čijem radu mogu učestvovati i studenti (centar za transfer tehnologija, inovacioni centar, znanstveno-tehnološki park, inženjerski biroi, radionice, umjetnički sastavi, galerije, umjetnički performansi), kao i druge organizacijske jedinice.
- (3) Organizacija i nadležnost organizacijskih jedinica bliže se uređuje statutom visokoškolske ustanove.

Članak 62.

(Definicije organizacijskih jedinica)

- (1) Fakultet je organizacijska jedinica univerziteta koja izvodi univerzitetske studije i razvija stručni i znanstveni rad u jednom ili više znanstvenih i stručnih područja.
- (2) Akademija je organizacijska jedinica univerziteta koja organizira i izvodi univerzitetske umjetničke studije, te razvija umjetničko stvaralaštvo i znanstvenoistraživački rad na području umjetnosti.
- (3) Znanstveni institut je znanstvenois-

traživačka organizacijska jedinica univerziteta koja obavlja fundamentalna, primijenjena i razvojna istraživanja iz odgovarajućeg znanstvenog područja i stručnih oblasti.

- (4) Radi osiguranja cjelovitosti studentskog standarda, univerzitet u svom sastavu može imati i studentski centar, kao organizacijsku jedinicu.
- (5) Organizacijske jedinice nemaju svojstvo pravne osobe.
- (6) Iznimno, znanstveni institut može imati određena ovlaštenja u pravnom prometu.

Članak 63.

(Utemeljenje i izvođenje znanstvenih, stručnih i umjetničkih studija)

- (1) Fakultet i umjetnička akademija mogu utemeljivati i izvoditi univerzitetske znanstvene, stručne, odnosno umjetničke studije sukladno zakonu.
- (2) Znanstveni institut u sastavu univerziteta može ostvarivati dio akreditiranih studijskih programa iz svih ciklusa studija na univerzitetu, sukladno statutu, odnosno općem aktu univerziteta.

Članak 64.

(Uvođenje novog studija)

- (1) Fakulteti i akademije mogu se organizirati u visokoškolskoj ustanovi radi uvođenja novih studijskih odsjeka sukladno standardima i normativima visokog obrazovanja.
- (2) Ukoliko se na fakultetu izvode studiji iz više obrazovnih i znanstvenih područja, organiziraju se studijski odsjeci za svako obrazovno i znanstveno područje.

B. Ovlaštenja u pravnom prometu

Članak 65. (Ovlaštenja u pravnom prometu)

- (1) Organizacijska jedinica univerziteta može imati određena ovlaštenja u pravnom prometu, kao i poseban obračun rezultata poslovanja, sukladno utemeljiteljskom aktu i statutu visokoškolske ustanove.
- (2) Organizacijske jedinice iz stavka (1) ovog članka mogu istupati u pravnom prometu pod nazivom univerziteta u čijem su sastavu i svojim nazivom, sukladno statutu.
- (3) Statutom javne visokoškolske ustanove utvrđuje se obim akademskih i financijskih ovlaštenja organizacijskih jedinica i preuzimanja odgovornosti unutar ustanove i to tako da se precizno vode i odrede prihodi i rashodi svih organizacijskih jedinica, način njihovog nastupa na tržištu, način raspolaganja sredstvima koja organizacijske jedinice ostvare na tržištu, donacijama ili na drugi način financiranja, sukladno zakonu.

C. Organi organizacijskih jedinica

Članak 66. (Organi organizacijskih jedinica u sastavu univerziteta)

- (1) Organi fakulteta, akademije i visoke škole kao organizacijskih jedinica univerziteta, su:
 - a) znanstveno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće;
 - b) dekan.
- (2) Organizacijske jedinice univerziteta iz stavka (1) ovog članka mogu imati

i druge organe sukladno utemeljiteljskom aktu i statutu.

Članak 67. (Znanstveno-nastavno i umjetničko-nastavno vijeće)

- (1) Znanstveno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće je akademsko tijelo organizacijske jedinice i čini ga utvrđen broj nastavnika i suradnika koji su u radnom odnosu u visokoškolskoj ustanovi i koji učestvuju u znanstveno-nastavnom procesu organizacijske jedinice, kao i studenti izabrani od strane studentskog predstavničkog tijela, sukladno statutu visokoškolske ustanove.
- (2) Znanstveno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće:
 - a) predlaže nastavne planove i programe za sve studentske odsjeke na toj organizacijskoj jedinici; bira i razrješava dekane i prodekane fakulteta, odnosno umjetničke akademije i visoke škole kao organizacijske jedinice univerziteta;
 - b) obrazuje povjerenstva u postupku sticanja znanstvenog stupnja magistra i imenuje mentore;
 - c) odlučuje o prigovorima studenata na odluku dekana o pojedinačnim obvezama i odgovornostima;
 - d) obavlja i druge poslove sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove.
- (3) Znanstveno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće ima predsjedatelja koji priprema i predsjedava sjednicama.
- (4) Predsjedatelj se bira iz reda članova

vijeća, s tim da dekan i prodekani ne mogu biti imenovani za predsjedatelja.

- (5) Rad vijeća će biti uređen poslovnikom o radu kojeg donosi vijeće.

Članak 68. (Dekan)

- (1) Dekan rukovodi radom i predstavlja i zastupa fakultet, akademiju ili visoku školu kao organizacijsku jedinicu univerziteta, predlaže rektoru unutarnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta na fakultetu i ima sva prava i obveze utvrđene utemeljiteljskim aktom i statutom ustanove.
- (2) Dekan se bira na mandat od četiri godine i može biti ponovo izabran.
- (3) Ista osoba se može birati na dva uzastopna mandata u istoj organizacijskoj jedinici.
- (4) Dekana bira znanstveno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće, a na temelju javnog natječaja.
- (5) Postupak i kriterijumi za imenovanje i razrješenje dekana bliže se uređuju statutom visokoškolske ustanove.
- (6) Za svoj rad dekan je odgovoran znanstveno-nastavnom, odnosno umjetničko-nastavnom vijeću.

Članak 69. (Tijela instituta)

- (1) Institut kao organizacijska jedinica univerziteta može imati direktora, znanstveno vijeće i druge organe sukladno utemeljiteljskom aktu i statutu visokoškolske ustanove.
- (2) Stručno tijelo znanstvenog instituta je znanstveno vijeće.
- (3) Znanstveno vijeće instituta čine šefovi podorganizacijskih jedinica instituta i uposlenici instituta sa znanstvenim stupanjem doktora i magist-

ra nauka.

- (4) Znanstveno vijeće u okviru svoje nadležnosti:
- a) predlaže senatu visokoškolske ustanove programe znanstvenoistraživačkog i stručnog rada instituta i programe stručnog usavršavanja; bira i razrješava direktora instituta;
 - b) imenuje povjerenstva za pripremanje prijedloga za izbor u akademska zvanja;
 - c) utvrđuje prijedlog za izbor kandidata u akademska zvanja;
 - d) utvrđuje prijedlog za stručno usavršavanje u zemlji i inozemstvu;
 - e) utvrđuje prijedlog za provedbu praktične nastave;
 - f) utvrđuje znanstvenoistraživačke projekte;
 - g) utvrđuje strateške projekte za razvitak instituta;
 - h) obavlja i druge poslove sukladno statutu i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.
- (5) Bliže odredbe o nadležnostima znanstvenog vijeća sadržane su u statutu visokoškolske ustanove.
- (6) Znanstveno vijeće ima predsjedatelja koji priprema sjednice i predsjedava sjednicama.
- (7) Predsjedatelj se bira iz reda članova vijeća, s tim da direktor ne može biti imenovan za predsjedatelja.
- (8) Rad vijeća će biti uređen poslovnikom o radu koji donosi vijeće u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 70. (Direktor instituta)

- (1) Tijelo rukovođenja znanstvenog instituta je direktor.

- (2) Direktor znanstvenog instituta obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:
- a) predstavlja institut i ima prava i obveze sukladno statutu visokoškolske ustanove;
 - b) predlaže rektoru unutarnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta na institutu;
 - c) donosi pojedinačne akte sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove;
 - d) odlučuje u prvom stupnju o pojedinačnim pravima, obvezama i odgovornostima uposlenika iz radnog odnosa ili u svezi sa radnim odnosom na institutu;
 - e) organizira znanstvenoistraživački i stručni rad na institutu i predlaže mjere za njegovo poboljšanje;
 - f) za svoj rad odgovara znanstvenom vijeću instituta;
 - g) obavlja i druge poslove sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove.

Članak 71.
(Mandat direktora instituta)

- (1) Direktor se bira na mandat od četiri godine i može biti ponovno izabran.
- (2) Ista osoba se može imenovati na dva uzastopna mandata u tom znanstvenom institutu.
- (3) Za direktora instituta može biti izabrana osoba koja pored općih zakonskih uvjeta ima znanstveni stupanj doktora nauka i izbor u jedno od znanstveno-nastavnih zvanja (redovnog ili vanrednog profesora), ukoliko ispunjava uvjete za to zvanje na visokoškolskoj ustanovi.

- (4) Direktora instituta bira znanstveno vijeće, a na temelju javnog natječaja.
- (5) Bliže odredbe o postupku izbora i razrješenja, te razlozima za smjenu direktora instituta prije isteka mandata, poslovima, odgovornostima i ostalim pitanjima koja se odnose na funkciju direktora sadržane su u statutu visokoškolske ustanove.

Članak 72.
(Direktor studentskog centra)

- (1) Organ rukovođenja studentskog centra je direktor.
- (2) Direktor studentskog centra obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:
 - a) predstavlja studentski centar i ima prava i obveze sukladno statutu univerziteta;
 - b) predlaže rektoru unutarnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta u studentskom centru;
 - c) donosi pojedinačne akte sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove;
 - d) odlučuje u prvom stupnju o pojedinačnim pravima, obvezama i odgovornostima uposlenika iz radnog odnosa ili u svezi sa radnim odnosom u studentskom centru;
 - e) predlaže promjenu i proširivanje djelatnosti i organizacije studentskog centra;
 - f) predlaže mjere za poboljšanje i unapređenje procesa rada u studentskom centru;
 - g) za svoj rad odgovara rektoru visokoškolske ustanove;
 - h) obavlja i druge poslove sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove.

Članak 73.
(Mandat direktora centra)

- (1) Direktor se bira na mandat od četiri godine i može biti ponovno izabran.
- (2) Ista osoba može se imenovati na dva uzastopna mandata.
- (3) Direktora bira upravni odbor, a na temelju javnog natječaja.
- (4) Za direktora centra može biti izabrana osoba koja pored općih zakonskih uvjeta ima visoku stručnu spremu i najmanje tri godine radnog iskustva na odgovarajućim rukovodećim poslovima.
- (5) Bliže odredbe o postupku izbora i razrješenja, te razlozima za smjenu direktora centra prije isteka mandata, poslovima, odgovornostima i ostalim pitanjima koja se odnose na funkciju direktora sadržane su u statutu visokoškolske ustanove.

POGLAVLJE II.
IZBOR U ZNANSTVENO-
NASTAVNA ZVANJA

A. Znanstveno-nastavna i umjetnička zvanja

Članak 74.
(Znanstveno-nastavna i umjetnička zvanja)

- (1) Univerzitet dodjeljuje znanstveno-nastavna i umjetnička zvanja, i to:
 - a) redovni profesor;
 - b) vanredni profesor;
 - c) docent;
 - d) lektor;
 - e) viši asistent;
 - f) asistent.
- (2) Visoka škola dodjeljuje nastavna i umjetnička zvanja, i to:

- a) profesor visoke škole;
- b) predavač visoke škole;
- c) asistent.

Članak 75.
(Period na koji se bira akademsko osoblje)

- (1) Period na koji se bira akademsko osoblje na univerzitetu je:
 - a) asistent na period od četiri godine bez mogućnosti reizbora;
 - b) viši asistent na period od pet godina s mogućnošću ponovnog izbora isključivo ako postigne stupanj trećeg ciklusa;
 - c) lektor na period od pet godina bez mogućnosti reizbora;
 - d) docent na period od pet godina s mogućnošću ponovnog izbora;
 - e) vanredni profesor na period od šest godina s mogućnošću ponovnog izbora;
 - f) redovni profesor trajno.
- (2) Redovni profesor zaključuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme.
- (3) Period na koji se bira akademsko osoblje na visokoj školi je:
 - a) asistent na period od četiri godine bez mogućnosti reizbora;
 - b) predavač visoke škole na period od pet godina s mogućnošću ponovnog izbora;
 - c) profesor visoke škole trajno.

Članak 76.
(Način izbora akademskog osoblja)

- (1) Izbor akademskog osoblja vrši se javnim natječajem, sukladno kriterijima određenim zakonom, statutom visokoškolske ustanove i standardima u datoj struci.

- (2) Postupak napredovanja akademskog osoblja u više zvanje i reizbor u svim slučajevima vrši se javnim natječajem, na način utvrđen statutom.
- (3) Natječaj iz stavka (1) ovog članka obvezno se raspisuje za sva nastavnička zvanja, asistenta i višeg asistenta i objavljuje u najmanje jednom dnevnom listu, kao i na web-stranici visokoškolske ustanove.
- (4) Iznimno, visokoškolska ustanova može angažirati izabranog nastavnika, višeg asistenta ili asistenta, bez zasnivanja radnog odnosa sa visokoškolskom ustanovom za održavanje nastave, sukladno statutu.
- (5) Sa osobama iz stavka (4) ovog članka visokoškolska ustanova zaključuje ugovor o provedbi nastave sukladno općem aktu.
- (6) Ako član akademskog osoblja ne zadovolji uvjete za izbor u isto ili više zvanje, visokoškolska ustanova sa njim ne može zaključiti novi ugovor o radu i obvezna je raspisati javni natječaj za izbor.
- (7) U slučaju prvog izbora u akademsko zvanje nastavnik, asistent ili viši asistent je obvezan u roku od jedne godine od dana izbora dostaviti uvjerenje kojim se dokazuje da posjeduje minimum pedagoškog obrazovanja.
- (8) Visokoškolska ustanova minimum pedagoškog obrazovanja iz stavka (7) ovog članka utvrđuje svojim statutom.

B. Prava i obveze

Članak 77.

(Prava i obveze po pitanju akademskih izbora)

- (1) Nastavnik ne može biti biran u više

znanstveno-nastavno, umjetničko-nastavno i nastavno zvanje prije isteka roka iz članka 75. ovog Zakona.

- (2) Nastavnik koji je izabran u isto znanstveno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno zvanje (reizbor), koji ispunji uvjete za izbor u više zvanje, može pokrenuti postupak za izbor u više zvanje i prije isteka roka iz članka 75. ovog Zakona, pri čemu se uzimaju u obzir i ispunjeni uvjeti od posljednjeg izbora.
- (3) Prijedlog za pokretanje postupka za izbor u više zvanje podnosi znanstveno-nastavno vijeće fakulteta, odnosno akademije, na zahtjev katedre.
- (4) Povjerenstvo za pripremanje prijedloga za izbor dužno je dostaviti prijedlog u roku od 30 dana od imenovanja i isti dostaviti znanstveno-nastavnom vijeću fakulteta, odnosno umjetničko-nastavnom vijeću akademije.
- (5) Na temelju prijedloga povjerenstva znanstveno-nastavno vijeće utvrđuje prijedlog za izbor u daljnjem roku od 15 dana i dostavlja ga senatu univerziteta.
- (6) Senat univerziteta dužan je donijeti odluku o izboru u roku od 30 dana od dana dostavljanja prijedloga.
- (7) Kandidat za izbor u znanstveno-nastavno i umjetničko-nastavno zvanje koji je nezadovoljan odlukom senata univerziteta može podnijeti zahtjev za preispitivanje odluke o izboru.
- (8) Zahtjev se podnosi senatu univerziteta u roku od 15 dana od dana prijema odluke o izboru.

Članak 78.

(Registar domaćih i međunarodnih časopisa)

- (1) Senat visokoškolske ustanove će sa-

činiti registar domaćih i međunarodnih časopisa i zbornika radova sa znanstvenih skupova pri izboru u znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja.

- (2) Način upisa u registar časopisa i zbornika radova visokoškolske ustanove bliže će se regulirati pravilnikom i procedurama za izbor i napredovanje nastavnika i suradnika koji donosi senat.
- (3) Pri ocjeni validnosti publikacija vodit će se računa o međunarodnom ugledu, referentnosti, načinu recenzija radova i drugim relevantnim pokazateljima.

Članak 79. (Publikacije)

- (1) Pod publikacijom se podrazumijeva objavljena znanstvena knjiga, znanstvena monografija, univerzitetski udžbenik ili umjetnička knjiga (roman, zbirka pripovjedaka i sl.)
- (2) Domaće publikacije pisane na službenim jezicima konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine moraju zadovoljavati sljedeće uvjete:
 - a) da je publikacija objavljena u punom obimu;
 - b) da je recenzirana od strane stručnih osoba za oblast na koju se publikacija odnosi, što podrazumijeva najmanje dva recenzenta izabrana u znanstveno-nastavna zvanja, na istoj ili srodnoj znanstvenoj oblasti;
 - c) da je postupak katalogizacije izvršen po međunarodnim standardima (ISBN i ISSN).

C. Uvjeti za izbor

Članak 80. (Uvjeti za izbor u znanstveno-nastavna zvanja)

Uvjeti za izbor akademskog osoblja u znanstveno-nastavna zvanja na visokoškolskoj ustanovi su:

- a) asistent: odgovarajući univerzitetski stupanj sa najmanje 240 EC TS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8,00 ili 3,50.
- b) viši asistent: završen stupanj drugog ciklusa (magisterij);
- c) lektor: završen stupanj drugog ciklusa (magisterij);
- d) docent: znanstveni stupanj doktora u datoj oblasti, najmanje tri znanstvena rada objavljena u priznatim publikacijama, pokazane nastavničke sposobnosti;
- e) vanredni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta, najmanje pet znanstvenih radova objavljenih u priznatim publikacijama, objavljena knjiga i originalni stručni uspjeh kao što je projekt, patent ili originalni metod, sve nakon izbora u zvanje docenta, te mentorstvo kandidata za stupanj drugog ciklusa;
- f) redovni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora, najmanje dvije objavljene knjige, najmanje osam znanstvenih radova objavljenih u priznatim publikacijama, sve nakon sticanja zvanja vanrednog profesora, te uspješno mentorstvo kandidata za stupanj drugog i trećeg ciklusa.

Članak 81.
(Uvjeti za izbor u umjetničko-nastavna zvanja)

Uvjeti za izbor u umjetničko-nastavna zvanja u koja se bira akademsko osoblje na studijskim profilima na univerzitetu, su:

- a) asistent: završen stupanj prvog ciklusa s najmanje 240 ECTS bodova i prosječnom ocjenom 8 ili 3,5.
- b) viši asistent: završen stupanj najmanje prvog ciklusa i javno predstavljene umjetnički projekti;
- c) docent: završen stupanj najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih umjetničkih projekata i rezultati u nastavnom radu;
- d) vanredni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta, završen stupanj najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih umjetničkih projekata, priznanja za uspješno djelovanje u odgovarajućoj oblasti i rezultati u nastavnom radu;
- e) redovni profesor: prethodno proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora, završen stupanj najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih umjetničkih projekata koji su doprinijeli razvoju kulture i umjetnosti i dali doprinos podizanju razine nastavnog i umjetničkog kadra.

Članak 82.
(Uvjeti za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi)

- (1) Minimalni uvjeti za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi su:

- a) asistent: završen stupanj prvog ciklusa, s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5.
 - b) predavač visoke škole: završen stupanj drugog ciklusa i pokazana nastavna sposobnost;
 - c) profesor visoke škole: završen stupanj trećeg ciklusa i pokazana nastavna sposobnost;
- (2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i osobe koje imaju zvanja redovnog profesora, vanrednog profesora i docenta, birane na univerzitetima.

Članak 83.
(Uvjeti za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi)

Minimalni uvjeti za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi su:

- a) asistent: završen stupanj prvog ciklusa, s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5.
- b) predavač visoke škole: u periodu od posljednjeg izbora, završen stupanj najmanje prvog ciklusa, javno predstavljene oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost;
- c) profesor visoke škole: nakon sticanja zvanja predavača, završen stupanj najmanje prvog ciklusa, istaknuti javno predstavljene oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost;

Članak 84.
(Izvođenje nastave na umjetničko-nastavnim predmetima)

Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i osobe koje imaju izbor na umjetničko-nastavnim predmetima na univerzitetima.

DIO OSMI - RADNI ODNOSI

Članak 85.

(Zasnivanje radnog odnosa u javnoj visokoškolskoj ustanovi)

- (1) Radni odnos u javnoj visokoškolskoj ustanovi zasniva se putem javnog natječaja, odnosno javnog oglasa.
- (2) Kriterijumi, postupak i druga pitanja zasnivanja radnog odnosa u javnoj visokoškolskoj ustanovi uređuju se općim aktom ustanove.

Članak 86.

(Dodatno radno angažiranje)

- (1) Nastavnik, odnosno suradnik može zaključiti ugovor kojim se angažuje na drugoj visokoškolskoj ustanovi ili kod druge pravne osobe samo ako takav rad ne remeti rad u visokoškolskoj ustanovi kod koje je u radnom odnosu, niti bi dovodio do sukoba interesa, a uz prethodno odobrenje senata visokoškolske ustanove sa kojom ima zasnovan radni odnos.
- (2) Općim aktom visokoškolske ustanove propisuju se uvjeti i postupak za davanje i oduzimanje odobrenja iz stavka (1) ovog članka.

Članak 87.

(Plaćeno odsustvo)

Akademskom osoblju visokoškolske ustanove, može se odobriti plaćeno odsustvo u trajanju do dva semestra radi znanstvenog, stručnog ili umjetničkog usavršavanja, sukladno statutu visokoškolske ustanove.

Članak 88.

(Mirovanje radnog odnosa)

Pored razloga utvrđenih zakon-

om, nastavniku i suradniku u visokoškolskoj ustanovi se može odobriti neplaćeno odsustvo, u trajanju do jedne godine za koji period mu miruju prava i obveze iz radnog odnosa, u slučajevima utvrđenim statutom visokoškolske ustanove.

Članak 89.

(Mirovanje prava za izbor u znanstvena zvanja)

Nastavniku i suradniku koji je na neplaćenom odsustvu, porodiljskom odsustvu i odsustvu radi njege djeteta, bolovanju preko tri mjeseca, i u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, rokovi za izbor u znanstvena zvanja miruju i ne uračunavaju se u izborni period, ukoliko je to za njega povoljnije.

Članak 90.

(Penzionisanje nastavnika)

Nastavnik koji je ispunio uvjete za penziju sukladno zakonu može ostati u radnom odnosu u visokoškolskoj ustanovi do navršenih 70 godina života, ako za to postoji potreba i ako se na natječaj za popunu radnog mjesta na kojem je angažiran, koji se obvezno raspisuje jednom godišnje, ne prijavi kandidat koji ispunjava uvjete za izbor.

Članak 91.

(Primjena propisa o radu)

U pogledu prava i obveza iz radnog odnosa akademskog osoblja i uposlenika u visokoškolskoj ustanovi primjenjuju se odredbe Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 43/99, 32/00 i 29/03), ako ovim Zakonom nije drugačije uređeno.

DIO DEVETI - STUDENTI

POGLAVLJE I. UPIS STUDENATA, UPISNA POLITIKA, KRITERIJUMI

A. Upis studenata

Članak 92. **(Upis studenata)**

- (1) Na odobrene, odnosno akreditirane studijske programe, mogu se upisati kandidati pod uvjetima utvrđenim zakonom i općim aktom visokoškolske ustanove.
- (2) Studenti ostvaruju prava i izvršavaju obveze tijekom studija sukladno zakonu, statutu i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.

Članak 93. **(Upisnica)**

- (1) Osoba koja se upiše na studijske programe stiče status studenta i visokoškolska ustanova mu izdaje upisnicu.
- (2) Sadržaj upisnice propisuje ministar.
- (3) Oblik upisnice utvrđuje visokoškolska ustanova.

Članak 94. **(Ugovor)**

- (1) Studenti koji su primljeni i upisani u visokoškolsku ustanovu stupaju u ugovorni odnos sa tom ustanovom, odnosno fakultetom ili umjetničkom akademijom i drugim organizacijskim jedinicama univerziteta sukladno zakonu, podzakonskim aktima i statutu.
- (2) Visokoškolska ustanova i student zaključuju ugovor u pismenoj formi.
- (3) Bitni elementi ugovora utvrđuju se statutom.

Članak 95. **(Upisna politika)**

- (1) Upisnom politikom definiraju se uvjeti, procedure i kriterijumi za prijem studenata svih studijskih ciklusa na visokoškolsku ustanovu.
- (2) Na temelju upisne politike visokoškolska ustanova će osigurati sljedeće:
 - a) propisati pravila i procedure za prijem i upis studenata na temelju kriterijuma koji će osigurati transparentne i jasno definirane uvjete za upis;
 - b) osigurati promotivni materijal sa relevantnim sadržajem, točnim podacima koji se odnose na vrijeme upisa, koji će biti dostupan zainteresiranim kandidatima;
 - c) osigurati transparentnost procedura selekcije kandidata za upis, pažljivo i efikasno provođenje istih, vodeći računa o povjerljivosti podataka o studentima;
 - d) osigurati da potencijalni kandidati budu obaviješteni o svim informacijama relevantnim za prijem i upis;
 - e) osigurati da odabrani studenti budu obaviješteni o svim značajnijim promjenama od vremena kada je objavljen natječaj za upis, kao i da studenti budu obaviješteni o svim opcijama koje imaju na raspolaganju u datim okolnostima;
 - f) upoznati studente koji su uspješno prošli prijemne procedure o pravilima upisa, mogućnostima koje se pružaju studentima kao podrška učenju ili poboljšanju studentskog standarda.

Članak 96.
(Kriterijumi za odabir kandidata)

- (1) Upis na studij obavlja se na temelju javnog natječaja koji sadrži: uvjete za upis, broj mjesta za upis, postupak, podatke o ispravama koje se podnose, kao i rokovima za podnošenje prijave.
- (2) Visokoškolska ustanova utvrđuje postupak odabira kandidata i kriterijume na temelju kojih se vrši klasifikacija i odabir kandidata za upis.
- (3) Kandidat za upis na studij prvog ciklusa polaže prijemni ispit ili ispit za provjeru sklonosti i sposobnosti, sukladno općem aktu visokoškolske ustanove.

Članak 97.
(Upis stranih državljana i osoba bez državljanstva)

Strani državljanin i osoba bez državljanstva može se upisati na studijske programe pod istim uvjetima kao i domaći državljanin, sukladno ovom zakonu i statutu visokoškolske ustanove.

B. Prava i obveze studenata

Članak 98.
(Prava studenata)

- (1) Studenti imaju sljedeća prava:
 - a) prisustvovanje svim predavanjima, seminarima i drugim oblicima nastave organiziranim u okviru njihovih predmeta sukladno njihovom statusu i ovisno o mogućnostima i drugim oblicima organizirane nastave;
 - b) na konsultacije i mentorski rad;
 - c) na završetak studija u kraćem roku; izjašnjavanje o kvaliteti nastave i nastavnika;

- d) pritužbi u slučaju povrede studentskih prava utvrđenih zakonom, statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove;
- e) korištenje biblioteke i drugih usluga za studente;
- f) učestvovanje na izborima za studentska mjesta u studentskim predstavničkim tijelima i drugim tijelima ustanovljenim sukladno statutu visokoškolske ustanove;
- g) na blagovremeno i točno informiranje o svim pitanjima koja se odnose na studije;
- h) na samoorganiziranje i izražavanje vlastitog mišljenja;
- i) na ravnopravnost u pogledu uvjeta studija i tretmana u visokoškolskoj ustanovi, kao i na povlastice koje nosi status studenta;
- j) na različitost i zaštitu od diskriminacije;
- k) na priznavanje i prenos bodova između visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini;
- l) iznijeti svoja viđenja u pogledu kvaliteta nastave ili drugih usluga visokoškolske ustanove;
- m) druga prava utvrđena statutom i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.

- (2) Visokoškolska ustanova je dužna organizirati studentske i druge službe na način ažurnog, stručnog i kvalitetnog pružanja usluga studentima i dostupnosti istih tijekom radnog vremena visokoškolske ustanove.
- (3) Način ostvarivanja prava studenata bliže se uređuje statutom.

Članak 99.
(Obveze studenata)

Studenti imaju sljedeće obveze:

- a) pridržavati se pravila koje je propisala visokoškolska ustanova;
- b) ispunjavati nastavne i druge obveze;
- c) ukazivati dužno poštovanje prema pravima osoba i
- d) drugih studenata u visokoškolskoj ustanovi;
- e) ukazivati dužnu i punu pažnju svom studiju i učestvovati u akademskim aktivnostima.

Članak 100.

(Sadržaj statuta u odnosu na studente)

Statut visokoškolske ustanove obvezno sadrži odredbe koje:

- a) osiguravaju slobodu studenata da, sukladno zakonu, ispituju i testiraju primljena znanja i da nude nove ideje i kontroverzna i nepopularna mišljenja, a da se time ne izlažu opasnosti od gubitka svog statusa ili bilo koje druge privilegije koju, eventualno u visokoškolskoj ustanovi uživaju;
- b) osiguravaju, sukladno zakonu, slobodu govora, organiziranja i okupljanja studenata;
- c) štite studente od diskriminacije prema bilo kom temelju kao što je spol, rasa, seksualna orijentacija, fizički ili drugi nedostatak, bračno stanje, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, sveza sa nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje, starosna dob ili neki drugi status;
- d) pružaju pravične i nepristrasne mehanizme rješavanja pitanja disciplinske odgovornosti studenata.

Članak 101.

(Disciplinska odgovornost studenta)

- (1) Student odgovara za povredu obveze koja je u vrijeme izvršenja bila utvrđena općim aktom visokoškolske ustanove.
- (2) Za težu povredu obveze studentu se može izreći i mjera isključenja sa studija na visokoškolskoj ustanovi.
- (3) Disciplinski postupak ne može se pokrenuti po isteku šest mjeseci od dana saznanja za povredu obveze i počinioca, a najkasnije dvanaest mjeseci od dana kada je povreda učinjena.
- (4) Općim aktom visokoškolske ustanove utvrđuju se teže i lakše povrede obveze, disciplinski organi i postupak za utvrđivanje odgovornosti studenta.

Članak 102.

(Pravo na sudsku zaštitu)

Studenti imaju pravo pred nadležnim sudom osporiti sve konačne odluke visokoškolske ustanove, koje se na njih odnose.

Članak 103.

(Osiguranje adekvatnih uvjeta osobama sa posebnim potrebama)

Visokoškolska ustanova će osigurati adekvatne uvjete za pristup studiju, studiranje i rad osoba sa posebnim potrebama.

C. Prestanak statusa studenata

Članak 104.

(Prestanak statusa studenta)

- (1) Status studenta prestaje završetkom studijskog programa i dobivanjem stupnja za koji se školuje, ispisom iz

visokoškolske ustanove prije završetka studija, odnosno kada student ne upiše narednu godinu studija, ne obnovi upis u istu godinu u propisanom roku, a ne miruju mu prava i obveze studenta.

- (2) Status redovnog studenta prestaje:
- ako visokoškolska ustanova redovnom studentu izrekne disciplinsku mjeru prestanka statusa redovnog studenta u postupku utvrđenom općim aktom visokoškolske ustanove;
 - kada redovni student dva puta obnovi istu studijsku godinu i ne stekne uvjete za upis u višu godinu studija.

Članak 105.

(Primjena Zakona o upravnom postupku)

Visokoškolska ustanova postupa po Zakonu o upravnom postupku kada rješava o pojedinačnim pravima i obvezama studenta o:

- upisu kandidata u prvu godinu studija;
- upisu studenta u narednu godinu studija;
- pravu studenta na izdavanje diplome;
- mjeri isključenja;
- obvezi plaćanja troškova studija,
- drugim slučajevima utvrđenim zakonom.

POGLAVLJE II. STUDENTSKI PREDSTAVNIČKI ORGAN

Članak 106.

(Studentski predstavnički organ)

- (1) Studenti svoje interese ostvaruju or-

ganizirani kroz studentski predstavnički organ.

- (2) Studentski predstavnički organ univerziteta čine izabrani predstavnici studenata fakulteta, visokih škola i akademija univerziteta iz sva tri studijska ciklusa.
- (3) Studentski predstavnički organ visoke škole čine predstavnici studenata iz svih odsjeka i svih studijskih godina.
- (4) Statut ili drugi akt visokoškolske ustanove obvezno sadrži odredbe o načinu, izboru i broju članova studentskog predstavničkog tijela.
- (5) Studentski predstavnički organ radi po principu reprezentativnosti, na način da se osigura adekvatno proporcionalno zastupanje studenata sukladno stavcima (2) i (3) ovog članka.

Članak 107.

(Izbor i razrješenje studentskih predstavnika)

- (1) Studentske predstavnike u organe visokoškolske ustanove bira i razrješava predstavnički organ.
- (2) Studentski predstavnički organ zastupa interese studenata i daje doprinos društvenim, kulturnim, akademskim ili fizičko-rekreativnim potrebama studenata na temelju demokratskih principa i sukladno zakonu.
- (3) Studentski predstavnički organi mogu utemeljiti ili pristupiti asocijaciji studentskih predstavničkih tijela u Bosni i Hercegovini, putem kojih se ostvaruje članstvo u međunarodnim organizacijama i asocijacijama studenata.

Članak 108.

(Suradnja visokoškolskih ustanova)

Suradnja visokoškolske ustanove sa drugim studentskim udruženjima, or-

ganizacijama i asocijacijama koje okupljaju studente odvija se preko univerzitet-skog studentskog predstavničkog tijela ili studentskog predstavničkog tijela visoke škole.

Članak 109.
(Uređivanje rada studentskog predstavničkog tijela)

- (1) Studentski predstavnički organ donosi poslovnik o radu, kojim se uređuje način rada studentskog predstavničkog tijela.
- (2) Studenti obvezno učestvuju u donošenju akata kojima se uređuje rad studentskog predstavničkog tijela i druga pitanja koja se tiču prava, obveza i odgovornosti studenata.

Članak 110.
(Stalno stručno usavršavanje)

- (1) Stalne i povremene oblike stručnog usavršavanja organizira visokoškolska ustanova putem organizacijskih jedinica.
- (2) Program stručnog usavršavanja donosi senat na svoju inicijativu ili na prijedlog znanstveno-nastavnog vijeća fakulteta, odnosno nastavno-umjetničkog vijeća akademije.
- (3) O učešću u pojedinim oblicima stručnog usavršavanja kandidatu se izdaju odgovarajuća uvjerenja.

DIO DESETI - VISOKO-OBRAZOVNA DJELATNOST POGLAVLJE I. NAČIN STUDIRANJA, CIKLUSI STUDIRANJA, STUDIJSKI PROGRAMI

A. Način studiranja

Članak 111.
(Način studiranja)

- (1) Visoko obrazovanje može se sticati

redovno, vanredno, učenjem na daljinu ili kombiniranjem ova tri načina studiranja, na način utvrđen statutom.

- (2) Visokoškolska ustanova, odnosno nje-ne organizacijske jedinice, u okviru svoje djelatnosti mogu obavljati znanstvenoistraživačku, umjetničku, ekspertsko-konsultantsku i izdavačku djelatnost a, mogu da obavljaju i druge poslove iz znanstvenog, stručnog, istraživačkog i umjetničkog rada, pod uvjetom da se tim poslovima ne ugrožava kvalitet nastave.
- (3) Visokoškolska ustanova odnosno fakultet, umjetnička akademija i visoka škola kao organizacijska jedinica u okviru svoje djelatnosti može realizirati programe cjeloživotnog učenja van okvira studijskih programa za koje je dobila dozvolu za rad, na način utvrđen općim aktom visokoškolske ustanove.
- (4) Osoba koja je upisana na program iz stavka (3) ovog članka nema status studenta i nakon uspješno savladanog programa izdaje mu se uvjerenje.

Članak 112.
(Organizacija predavanja nastave za studente)

- (1) Visokoškolska ustanova je dužna organizirati predavanja i druge oblike nastave za sve studente, osim pri organiziranju studijskog programa na daljinu, sukladno općem aktu visokoškolske ustanove.
- (2) Bliže uvjete i način organiziranja studijskog programa na daljinu propisuje ministar.

Članak 113.
(Informiranje studenata o održavanju nastave)

- (1) Visokoškolska ustanova je dužna na

odgovarajući način informirati studente o načinu, vremenu i mjestu održavanja nastave, ciljevima, metodama i sadržajima nastave; o sadržajima, metodama, kriterijumima i mjerilima ispitivanja; o načinu osiguranja javnosti na ispitu i načinu uvida u rezultate, kao i o drugim pitanjima od značaja za studente.

- (2) Način informiranja studenata o pitanjima iz stavka (1) ovog članka bliže se uređuje općim aktom visokoškolske ustanove.

Članak 114.
(Angažman studenata)

- (1) Zbir od 60 bodova odgovara prosječnom ukupnom angažmanu studenta u obimu 40-satnog radnog tjedna tijekom jedne školske godine.
- (2) Ukupno angažiranje studenta sastoji se od nastave (predavanja, vježbe, praksa, seminari i dr.), samostalnog rada, kolokvija, ispita, izrade završnih radova, dobrovoljnog rada u lokalnoj zajednici i ostalih vidova angažiranja.

B. Ciklusi studiranja

Članak 115.
(Ciklusi studiranja)

- (1) Visoko obrazovanje organizira se u tri ciklusa:
- a) prvi ciklus ili dodiplomski studij vodi do akademskog zvanja završenog dodiplomskog studija (the degree of Bachelor) ili ekvivalenta, stečenog nakon najmanje tri i najviše četiri godine redovnog studija nakon sticanja svjedodžanstva o završenoj srednjoj

- školi, koji se vrednuje sa najmanje 180 odnosno 240 ECTS bodova;
- b) drugi ciklus ili postdiplomski studij vodi do akademskog zvanja magistra ili ekvivalenta, stečenog nakon završenog dodiplomskog studija i traje jednu ili dvije godine, a vrednuje se sa 60, odnosno 120 ECTS bodova, i to tako da u zbiru sa prvim ciklusom nosi 300 ECTS bodova;
- c) treći ciklus vodi do akademskog zvanja doktora ili ekvivalenta, traje tri godine, i vrednuje se sa 180 ECTS bodova.

- (2) Jedan semestar studija vrednuje se sa 30 ECTS bodova.
- (3) Iz odredbi stavka (1) ovog članka izuzima se studij medicinske grupe znanosti u prvom ciklusu koji se vrednuje za farmaciju sa 300 ECTS bodova, a za medicinu sa 360 ECTS bodova.

Članak 116.
(Akademske titule i stručna zvanja)

- (1) Završetkom određenog ciklusa studija stiče se pravo na akademsku titulu, odnosno stručno zvanje u određenoj oblasti, sukladno Okvirnom zakonu i Pravilniku o korištenju akademskih titula, te sticanju znanstvenih i stručnih zvanja.
- (2) Izuzev zvanja koja se dodjeljuju u smislu stavka (1) ovog članka, u vidu počasnog doktorata nauka (honoris causa), ne mogu se dodjeljivati zvanja koja nisu predviđena zakonom i Pravilnikom o korištenju akademskih titula, te sticanju znanstvenih i stručnih zvanja.
- (3) Profesor emeritus može učestvovati u izvođenju nastave na drugom i trećem ciklusu studija, biti član povje-

renstva u postupcima izbora nastavnika, te u postupcima sticanja znanstvenog stupnja magistra odnosno doktora nauka, te biti mentorom kandidatima za sticanje znanstvenog stupnja magistra ili doktora nauka.

- (4) Kriterijumi i postupak izbora profesora emeritusa bliže se utvrđuju statutom visokoškolske ustanove.

C. Studijski program

Članak 117. (Studijski program)

- (1) Studij se ustrojava prema studijskom programu.
- (2) Studijski program je skup obveznih i izbornih studijskih područja, odnosno predmeta, sa okvirnim sadržajem, čijim se savladavanjem osiguravaju naophodna znanja i vještine za sticanje diplome odgovarajuće razine i vrste studija.

Članak 118. (Donošenje studijskog programa)

- (1) Studijski program donosi senat sukladno statutu ili drugom općem aktu, a sadrži:
- stručni i akademski naziv i stupanj koji se stiče završetkom studija;
 - uvjete za upis na studijski program;
 - spisak obveznih i izbornih predmeta i broj sati potrebnih za njihovu provedbu;
 - bodovnu vrijednost svakog predmeta i završnog rada iskazanu u ECTS bodovima;
 - uvjete za prelazak sa drugih studijskih programa u okviru istih

ili srodnih oblasti studija;

- način izbora predmeta iz drugih studijskih programa;
 - uvjete upisa u sljedeći semestar ili trimestar, odnosno sljedeću godinu studija, te način završetka studija;
 - način izvođenja studija i način provjere znanja za svaki predmet;
 - druga pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa.
- (2) Usklađivanje studijskog programa sa organizacijom rada i dostignućima znanosti i umjetnosti ne smatra se novim studijskim programom.

Članak 119. (Uvođenje studijskog programa od javnog interesa)

Radi ostvarenja javnog interesa, a u cilju osiguranja neophodnog stručnog kadra, Ministarstvo može zahtijevati od javne visokoškolske ustanove da uvede novi studijski ili inovira postojeći studijski program, kojim se omogućava sticanje odgovarajućih kvalifikacija.

Članak 120. (Zajednički studijski program)

- (1) Visokoškolske ustanove mogu usvojiti zajednički studijski program koji izvode dvije ili više visokoškolskih ustanova koje imaju akreditaciju za odgovarajući studijski odsjek.
- (2) Studijskim programom iz stavka (1) ovog članka stiče se zajednička diploma.

Članak 121. (Provjera znanja)

- (1) Uspješnost studenata u savladavanju pojedinog nastavnog predmeta

kontinuirano se prati tijekom nastave, na način predviđen nastavnim planom i programom, odnosno studijskim programom i izražava se u bodovima.

- (2) Oblici provjere znanja mogu biti pismeni, usmeni i praktični. Provjera znanja je u pravilu pismena i vrši se testom ili pismenim radom.
- (3) Općim aktom visokoškolske ustanove uređuje se način polaganja ispita i ocjenjivanja studenata, kao i način i postupak prigovaranja na dobijenu ocjenu.

Članak 122.

(Mjesto provjere znanja)

- (1) Ispit se polaže u sjedištu visokoškolske ustanove, odnosno u objektima navedenim u dozvoli za rad.
- (2) Iznimno, visokoškolska ustanova može organizirati polaganje ispita van sjedišta samo ako se radi o ispitu iz predmeta čiji karakter to zahtijeva.
- (3) Ispit i svi oblici provjere znanja su javni.
- (4) Visokoškolska ustanova je obvezna organizirati termine polaganja ispita tako da se studentu omogućí da ne mora polagati više od jednog ispita u istom danu.

POGLAVLJE II. PRAVILA STUDIRANJA

A. Utvrđivanje pravila studiranja

Članak 123.

(Utvrđivanje pravila studiranja)

Statutom visokoškolske ustanove ili drugim općim aktom bliže se uređuju naročito:

- a) vrijeme održavanja nastave za studente;
- b) način polaganja ispita, ocjenjivanja i izvršavanja drugih obveza, kao i način i postupak odobravanja teme, formiranje povjerenstva i odbrana završnog rada;
- c) način i vrijeme obavještanja studenata o ostvarivanju prava i izvršavanju obveza iz nastave, o datumu i mjestu održavanja ispita i o rezultatima ispita i drugih izvršenih obveza;
- d) pravo prigovora na ocjenu;
- e) bliži uvjeti za upis u narednu godinu studija;
- f) uvjeti sticanja diplome;
- g) prava i obveze studenata koji su obnovili upis;
- h) uvjeti i način ponovnog sticanja statusa studenta;
- i) način prepoznavanja položenih ispita na visokoškolskoj ustanovi;
- j) uvjeti za nastavak studija prilikom prelaska sa druge visokoškolske ustanove;
- k) uvjeti pod kojima zainteresirane osobe mogu pohađati nastavu i polagati ispite iz određenih nastavnih predmeta;
- l) uvjeti za prijevremeno završavanje studija;
- m) uvjeti i način uključivanja studenata u znanstvenoistraživački rad;
- n) pohvale i nagrade;
- o) lakše i teže povrede obveza studenata;
- p) zaštita prava studenata, nadležni organi i postupak odlučivanja o pravima, obvezama i odgovornostima studenata, kao i o zaštiti prava kandidata koji nisu primljeni po natječaju za upis u pr-

- vu godinu studija;
- r) obveze nastavnika i suradnika u izvođenju nastave;
 - s) druga pitanja od značaja za studij.

Članak 124.
(Polaganje i prenos ispita)

- (1) Polaganjem ispita student stiče određeni broj bodova sukladno studijskom programu.
- (2) Studijskim programom može se uvjetovati opredjeljenje studenata za određeni predmet prethodno položenim ispitima iz jednog ili više predmeta utvrđenih studijskim programom.
- (3) Student može prenijeti u narednu godinu studija, unutar trajanja jednog ciklusa, najviše dvanaest ECTS bodova ili najviše dva predmeta.
- (4) Prilikom svakog ponovnog polaganja završnog ili popravnog ispita iz predmeta u godini koju obnavlja, student je obavezan platiti naknadu za obavljanje ispita u visini koju utvrdi senat visokoškolske ustanove.

Članak 125.
(Mirovanje prava i obveza studenata)

- (1) Prava i obveze studenta miruju dok je na porodiljskom odsustvu ili tijekom trajanja bolesti zbog koje nije mogao pohađati nastavu i polagati ispite, a što utvrđuje dekan na temelju prethodno pribavljenog mišljenja nadležne zdravstvene ustanove.
- (2) Visokoškolska ustanova može studentu, na njegov zahtjev, odobriti da mu iz opravdanih razloga određeno vrijeme, a najduže godinu dana, miruju prava i obveze.

- (3) Zahtjev za mirovanje iz stavka (2) ovog članka se podnosi u vrijeme upisa prvog semestra ili trimestra tekuće akademske godine.

Članak 126.
(Prestanak statusa studenta)

Studentu, kome ne miruju prava i obveze i koji ne upiše narednu godinu studija, odnosno ne obnovi upis u istu godinu studija, prestaje status studenta.

B. Ocjenjivanje

Članak 127.
(Ocjenjivanje)

- (1) Uspješnost studenta prati se kontinuirano tijekom nastave i izražava se u bodovima.
- (2) Ispunjavanjem predispitnih obveza i polaganjem ispita student može ostvariti najviše 100 bodova.
- (3) U strukturi ukupnog broja bodova najmanje 50% bodova mora biti predviđeno za aktivnosti i provjere znanja tijekom semestra, odnosno trimestra.
- (4) Uspjeh studenta na ispitu ocjenjuje se brojnomo, opisnom ili slovnom ocjenom kako slijedi:
 - a) ocjena 5 (pet), opisno „ne zadovoljava“, odgovara slovnoj ocjeni „F, FX“;
 - b) ocjena 6 (šest), opisno „dovoljan“, odgovara slovnoj ocjeni „E“;
 - c) ocjena 7 (sedam), opisno „dobar“, odgovara slovnoj ocjeni „D“;
 - d) ocjena 8 (osam), opisno „vrlodobar“, odgovara slovnoj ocjeni „C“;
 - e) ocjena 9 (devet), opisno „odličan“, odgovara slovnoj ocijeni „B“;
 - f) ocjena 10 (deset), opisno „izvanr-

- edan“, odgovara slovnoj ocijeni „A“.
- (5) Prolazne su ocjene od 6 (šest, dovoljan, „E“) do 10 (deset, izvanredan, „A“).
 - (6) U upisnicu se upisuju samo prolazne ocjene.

Članak 128.
(Završni rad i disertacija)

- (1) Studijskim programom prvog ciklusa može biti predviđen završni rad.
- (2) Studijski program drugog ciklusa obvezno sadrži završni rad.
- (3) Doktorska disertacija je završni dio studijskog programa trećeg ciklusa, osim doktorata umjetnosti, koji je umjetnički projekt.
- (4) Broj bodova kojima se iskazuje završni rad, odnosno završni dio studijskog programa ulazi u ukupan broj bodova potrebnih za završetak studija.
- (5) Završni ispit u strukturi ocjenjivanja može se vrednovati sa najviše 50% bodova.
- (6) Način i postupak pripreme i odbrane završnog rada, odnosno disertacije uređuje se općim aktom visokoškolske ustanove.

C. Nastavni plan i program

Članak 129.
(Nastavni plan i program)

- (1) Nastava se izvodi po nastavnom planu i nastavnom programu.
- (2) Nastavnim planom utvrđuju se nastavni predmeti, ukupan broj časova predavanja, vježbi i drugih oblika nastavnog rada (u daljem tekstu: nastava).

- (3) Nastavnim programom utvrđuje se sadržaj nastavnog predmeta, način izvođenja nastave i polaganja ispita i drugih vidova provjere znanja, obvezni udžbenici, priručnici i druga obvezna literatura na temelju kojih se polaže ispit iz tog nastavnog predmeta.

Članak 130.
(Donošenje nastavnih planova i programa)

- (1) Nastavne planove i nastavne programe svih ciklusa donosi senat univerziteta, na prijedlog znanstveno-nastavnih, odnosno nastavno-umjetničkih vijeća organizacijskih jedinica, odnosno senat visoke škole.
- (2) Visokoškolska ustanova će osigurati efikasnu dostupnost i transparentnost nastavnih planova i programa.

Članak 131.
(Primjena nastavnih planova i programa)

Primjenu nastavnih planova i nastavnih programa prati senat visokoškolske ustanove koji je dužan svake četiri godine od početka njihove primjene pokrenuti postupak za njihovo cjelovito preispitivanje.

Članak 132.
(Završetak započeto studija)

Studenti imaju pravo da završe započeti studij po nastavnom planu i programu koji je važio prije izvršene izmjene, u roku utvrđenom statutom visokoškolske ustanove.

Članak 133.
(Nastavni predmeti)

- (1) Nastavni predmeti su obvezni, stručni, izborni, zajednički i opći.
- (2) Nastavni predmeti mogu se nastavnim planom definirati kao obvezni za pojedine studijske programe i izborni.
- (3) Univerzitet može utvrditi da neki od stručnih predmeta budu zajednički predmeti kojima se daje zajednička stručna osnova studentima koji studiraju komplementarne znanstvene, odnosno umjetničke oblasti.
- (4) Nastava i ispiti iz određenih predmeta mogu se obavljati i na drugoj visokoškolskoj ustanovi koja je matična za taj predmet, što se uređuje ugovorom između visokoškolskih ustanova.

Članak 134.
(Ustroj nastave)

- (1) Nastava i ispiti obavljaju se tijekom akademske godine.
- (2) Datum početka nastave, vremenski plan provedbe nastavnih planova i ispitivanja studenata utvrđuje senat.
- (3) Nastava se ustrojava po semestrima ili trimestrima, što se utvrđuje statutom.

Članak 135.
(Sedmično opterećenje studenata)

Sedmični broj časova nastave za studente određuje se na temelju kontakt sati definiranih ECTS bodovima. Maksimalno sedmično opterećenje studenata iznosi 40 sati, uzimajući u obzir ukupno radno opterećenje.

Članak 136.
(Dobrovoljni rad)

- (1) Dobrovoljni rad je rad studenata bez naknade, koji organizira visokoškolska

ustanova na projektima od značaja za lokalnu zajednicu i koji se vrednuju u sustavu visokog obrazovanja.

- (2) Uvjeti, način organiziranja i vrednovanja dobrovoljnog rada uređuju se općim aktom visokoškolske ustanove.

Članak 137.
(Počasni doktorat)

- (1) Univerzitet može dodijeliti počasni doktorat (honoris causa) istaknutim znanstvenim i javnim osobama iz zemlje i inozemstva za izuzetne doprinose u pojedinim područjima znanstvenog, znanstveno-nastavnog, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, kao i za izuzetne doprinose u duhovnom i materijalnom razvoju i djelovanju na promociji mira, tolerancije, humanosti.
- (2) Postupak dodjele i oduzimanja počasnog doktorata utvrđuje se općim aktom univerziteta.

**DIO JEDANAESTI - FINANCIJSKA
SREDSTVA POTREBNA ZA
PRIMJENU ZAKONA**

Članak 138.
(Financiranje visokoškolskih ustanova)

- (1) Visokoškolska ustanova stiče sredstva za obavljanje svoje djelatnosti:
 - a) iz sredstava utemeljitelja;
 - b) iz sredstava fondova;
 - c) od donacija, zavještanja i poklona;
 - d) od školarine;
 - e) prodajom intelektualnih, kulturnih, materijalnih i komercijalnih dobara i usluga;
 - f) iz prihoda na temelju autorskih prava i patenata;

- g) iz drugih izvora sukladno zakonu.
- (2) Način financiranja visokoškolske ustanove uređuje se aktom utemeljitelja.

Članak 139.
(Financiranje studijskih programa javne visokoškolske ustanove)

- (1) Uredbom, odnosno odlukom Vlade Kantona, utvrđuje se način financiranja svih studijskih ciklusa u javnoj visokoškolskoj ustanovi za studente koji se financiraju iz Proračuna Kantona.
- (2) Minimalnu cijenu studija za studente koji se financiraju iz Proračuna Kantona utvrđuje Vlada Kantona, na temelju preporuke koju donosi Agencija.
- (3) Senat utvrđuje upisne kvote i donosi odluke o visini školarine koju plaćaju studenti u javnoj visokoškolskoj ustanovi, uz prethodnu suglasnost Vlade Kantona.

Članak 140.
(Sredstva za sprovođenje studijskih programa)

- (1) Sredstvima visokoškolske ustanove iz članka 138. osigurava se sprovođenje odobrenih, odnosno akreditiranih studijskih programa u okviru djelatnosti javne visokoškolske ustanove kao i za obavljanje znanstveno-istraživačkog, odnosno umjetničkog rada koji je u funkciji podizanja kvaliteta nastave.
- (2) Sredstvima iz stavka (1) ovog članka osiguravaju se:
- a) plaće, naknade plaća i naknade uposlenicima u javnoj visokoško-

- lskoj ustanovi sukladno zakonu i kolektivnom ugovoru;
- b) naknade drugim osobama koje učestvuju u znanstveno-nastavnom procesu sukladno zakonu i podzakonskim aktima;
- c) oprema za rad i stvaranje uvjeta za studiranje;
- d) materijalni troškovi i investicijsko održavanje;
- e) rad drugih pravnih osoba čiji je utemeljitelj univerzitet, a čijom se djelatnošću osigurava cjelovitost i potreban standard sustava visokog obrazovanja;
- f) razvitak i ulaganja u ustanovi i podsticanje razvoja nastavno-znanstvenog i nastavno-umjetničkog rada;
- g) rad sa darovitim studentima i međunarodna suradnja;
- h) druge namjene sukladno zakonu.
- (3) Visina sredstava za namjene iz stavka (2) ovog članka utvrđuje se na temelju godišnjeg programa rada i standarda visokog obrazovanja i drugih propisa kojim se uređuje ova oblast. (4) Akt kojim se utvrđuje način obračuna plaća i drugih primanja u javnoj visokoškolskoj ustanovi donosi Vlada Kantona.

Članak 141.
(Vlastiti prihodi)

Vlastiti prihodi javne visokoškolske ustanove, koji su kao takvi definisani posebnim propisima Kantona, raspodjeljuju se na način i u rokovima utvrđenim posebnim propisima Kantona, statutom i usvojenim financijskim planom javne visokoškolske ustanove.

DIO DVANAESTI - NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA

Članak 142. (Nadzor)

- (1) Nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje vrši Ministarstvo.
- (2) Nadzor nad zakonitošću rada visokoškolskih ustanova vrši Ministarstvo.
- (3) Obveza Ministarstva je da, ukoliko utvrdi da su odluke koje donose tijela visokoškolske ustanove protivne zakonu, iste poništi, odnosno obustavi od daljeg izvršenja.
- (4) Nadzor iz stavka (1) i (2) ovog članka vrši se na način koji ne narušava autonomiju visokoškolske ustanove i ne ometa njen redovni rad.

Članak 143. (Inspeksijski nadzor)

Inspeksijski nadzor nad radom visokoškolskih ustanova vrši nadležna kantonalna inspekcija za obrazovanje i znanost.

Članak 144. (Kazne za prekršaj)

- (1) Novčanom kaznom od 2.000 do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj visokoškolska ustanova ako:
 - a) se na visokoškolskoj ustanovi vrši političko ili stranačko organiziranje ili djelovanje, što je u suprotnosti sa odredbama članka 12. ovog zakona;
 - b) visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan Kantona ili u drugoj državi organizira studij na podr-

učju Kantona bez prethodne suglasnosti utemeljitelja (članak 23, stavak 1.);

- c) rektor ili direktor ne obustavi od izvršenja opći akt koji nije u suglasnosti sa ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom, kao i pojedinačni akt kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici, i o tome ne obavijesti Ministarstvo, što je u suprotnosti sa odredbama članka 59. ovog Zakona.
- (2) Za prekršaje iz stavka (1) ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u visokoškolskoj ustanovi novčanom kaznom od 500 do 1.500 KM.

Članak 145.

- (1) Novčanom kaznom od 1.500 do 8.000 KM kaznit će se za prekršaj visokoškolska ustanova ako:
 - a) otpočne sa radom prije upisa u sudski registar suprotno članku 22. ovog Zakona;
 - b) otpočne sa radom bez dobijanja licence i akreditacije, suprotno odredbama članka 28, 29, 30, 31. i 32. ovog Zakona;
 - c) ne izvodi nastavu po nastavnom planu i nastavnom programu koji je donijelo nadležno tijelo, shodno članku 53. stavak 2. točka d. ovog Zakona;
 - d) ne pokrene i provede postupak za izbor nastavnika i suradnika u isto ili više zvanje sukladno odredbama članka 76. i 77. ovog Zakona;
 - e) izvrši izbor nastavnika i suradnika suprotno odredbama članaka 80, 81, 82, 83. i 84. ovog Zakona;

- f) ne provede postupak upisa studenata sukladno odredbama članka 92, 93. i 94., kao i članka 96. i 97. ovog Zakona.
- (2) Za prekršaje iz stavka (1) ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u visokoškolskoj ustanovi novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM.

Članak 146.

- (1) Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj visokoškolska ustanova ako:
- a) rektor ili direktor bude imenovan ili razriješen suprotno odredbama članka 55. i 58. ovog Zakona;
 - b) dekan bude imenovan suprotno odredbi članka 68. ovog Zakona.
- (2) Za prekršaje iz stavka (1) ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba visokoškolske ustanove novčanom kaznom od 500 KM.

DIO TRINAESTI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 147.

(Nadležnost ministra za donošenje provedbenih propisa)

Ministar će u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti bliže propise o:

- a) sastavu i radu povjerenstva matičara iz članka 18. ovog Zakona;
- b) načinu vođenja matičnih knjiga i evidencija o izdatim diplomama i dodacima diplomi iz članka 38. ovog Zakona;
- c) sadržaju javnih isprava iz članka 39. ovog Zakona;

- d) sadržaju i načinu vođenja registra iz članka 43. ovog Zakona;
- e) sadržaju upisnice iz članka 93. ovog Zakona;
- f) druge podzakonske akte potrebne za implementaciju ovog Zakona.

Članak 148.

(Nadležnost Vlade za donošenje provedbenih propisa)

Vlada će u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona utvrditi standarde i normative visokog obrazovanja i donijeti uredbu o načinu financiranja studijskih ciklusa iz sredstava proračuna Kantona iz članka 139. ovog zakona.

Članak 149.

(Pravo na završetak studija)

- (1) Postupci za izbor nastavnika i suradnika, započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, okončat će se pod uvjetima, postupku i u rokovima utvrđenim ranijim propisima.
- (2) Student upisan na visoku školu ili studijski odsjek u dvogodišnjem trajanju prije stupanja na snagu ovog Zakona ima pravo završiti započeti studij prema nastavnom planu i programu koji je važio u vrijeme njegovog upisa u roku utvrđenom statutom univerziteta.
- (3) Student upisan na dodiplomski ili postdiplomski studij na dan stupanja na snagu ovog zakona ima pravo dovršiti započeti studij prema nastavnom planu i programu koji je važio prilikom upisa u prvu godinu studija i steći odgovarajući stručni, odnosno znanstveni naziv prema propisima koji su važili do stupanja na snagu Okvirnog Zakona.

- (4) Osobe koje su stekle akademsko zvanje magistra nauka ili ekvivalenta po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog Zakona imaju pravo započeti postupak za sticanje znanstvenog stupnja doktora nauka prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu Okvirnog Zakona, zaključno sa 30.09.2011.godine, s tim da se znanstveni stupanj doktora nauka na ovaj način može steći najkasnije do 30.09.2015.godine.
- (5) Osobe koje su započele jednogodišnji ili dvogodišnji studij za sticanje akademskog zvanja magistra nauka ili ekvivalenta po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog Zakona imaju pravo, nakon sticanja zvanja magistra nauka ili ekvivalenta, započeti postupak za sticanje znanstvenog stupnja doktora nauka prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu Okvirnog zakona, zaključno sa 30.09.2011.godine, s tim da se znanstveni stupanj doktora nauka na ovaj način može steći najkasnije do 30.09.2015.godine.
- (6) Visokoškolske ustanove mogu organizirati postdiplomske studije prema odredbama ranijih propisa najkasnije do kraja akademske 2008/2009. godine, s tim da su kandidati koji su započeli ovaj studij obvezni steći znanstveni stupanj magistar, najkasnije do 31.12.2013.godine.
- (7) Visokoškolske ustanove su obvezne organizirati doktorske studije najkasnije do početka akademske 2011/2012.

Članak 150.

(Stečena znanstvena i stručna zvanja)

- (1) Osobe koje su stekle određena stručna i znanstvena zvanja zadržavaju pravo njihovog korištenja sukladno

propisima prema kojima su ih stekli.

- (2) Osobe iz stavka (1) ovog članka mogu tražiti od visokoškolske ustanove na kojoj su stekli zvanja da im u postupku i pod uvjetima predviđenim statutom visokoškolske ustanove izda dokument (potvrdu ili diplomu) o ekvivalenciji ranije stečenog akademskog naziva sa novim akademskim nazivom.
- (3) Doktorat nauka stečen prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog Zakona istovrsni su s doktoratima nauka stečenim prema ovom zakonu, te osobe koje su ih stekle imaju ista prava kao i osobe koja su doktorat nauka stekle prema ovom Zakonu.

Članak 151.

(Terminologija)

Terminološko korištenje muškog ili ženskog spola, u ovom Zakonu, podrazumijeva uključivanje oba spola.

Članak 152.

(Rok za donošenje propisa i općih akata)

- (1) Propisi za sprovođenje ovog Zakona donijet će se u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.
- (2) Do donošenja propisa utvrđenih ovim Zakonom primjenjivat će se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 153.

(Teološki fakulteti, visoke teološke škole i akademije)

Odredbe ovog zakona ne odnose se na teološke fakultete, visoke teološke

škole i akademije. Ove institucije mogu biti u sastavu univerziteta što se regulira posebnim ugovorom.

Članak 154.
(Priznavanje inozemnih kvalifikacija i perioda studija)

Do donošenja jedinstvenog Okvirnog zakona o priznavanju inozemnih kvalifikacija primjenjivat će se odredbe Zakona o nostrifikaciji i ekvivalenciji inozemnih školskih svjedočanstava – prečišćeni tekst („Službeni list SR BiH“ broj: 7/88).

Članak 155.
(Prestanak važenja ranijih propisa)

Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje da važi Zakon o visokom obrazovanju („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona“ broj: 10/06).

Članak 156.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj:01-02-69/10
26.siječnja 2010g.
G o r a ž d e

PREDSJEDATELJ
Alija Begović,v.r.